

รายงานนวัตกรรมทางการศึกษา

การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
รายวิชาสังคมศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน
(PROJECT-BASED LEARNING)

ปีการศึกษา 2568

นางสุภาณี ราตรี

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี) เป็นโรงเรียนนาร่องในพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี โรงเรียนจึงได้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสมรรถนะทางการเรียนรู้และสมรรถนะทางการอาชีพ ที่เสริมสร้างอัตลักษณ์อุบลราชธานี เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดอุบลราชธานี ตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.2562

รายงานนวัตกรรมทางการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาสังคมศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) จึงจัดทำขึ้นเพื่อรายงานนวัตกรรมการศึกษาในระดับชั้นเรียน ตามนโยบายโรงเรียนนาร่องในพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

ขอขอบพระคุณ นางอุบลวรรณ หอมสิน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี) นายบุญมี ช่างน้อย รองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี) คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู ผู้ปกครองและชุมชน ที่ให้การสนับสนุนจนแบบรายงานฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบรายงานนวัตกรรมทางการศึกษาฉบับนี้ จะอำนวยประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้า หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้จัดทำขออภัย ณ ที่นี้ด้วย

นางสุภาณี ราตรี

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
แบบรายงานนวัตกรรมทางการศึกษา	1
1. ชื่อนวัตกรรม	1
2. ผู้จัดทำ	1
3. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม	1
4. ที่มาและความสำคัญ	1
5. วัตถุประสงค์	2
6. กลุ่มเป้าหมาย	2
7. เครื่องมือที่ใช้	2
8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	3
9. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้	13
11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย	15
- ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน	15
- ผลการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	16
- ผลการประเมินการนำเสนอผลงาน	17
- ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	18
12. บทเรียนที่ได้รับ	19
13. เงื่อนไขความสำเร็จ	21
14. ภาพกิจกรรม	22
ภาคผนวก	
- แผนการจัดการเรียนรู้	27
- แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน	40
- สื่อการสอน	42
- ผลงานผู้เรียน	44
- แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	46
- แบบประเมินการประเมินการนำเสนอผลงาน	47
- แบบประเมินการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	48

รายงานนวัตกรรมทางการศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ปีการศึกษา 2568

โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

1. ชื่อนวัตกรรม

การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาสังคมศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)

2. ผู้จัดทำ

ชื่อ - สกุล : นางสาวภาณี ราตรี

ตำแหน่ง : ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

วิชาเอก : สังคมศึกษา

3. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม

ปีการศึกษา 2568 (ตั้งแต่ 16 พฤษภาคม 2568 – 30 มีนาคม 2569)

4. ที่มาและความสำคัญ

โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี) ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1 บ้านหนองบ่อ ตำบลหนองบ่อ เป็นตำบลในอำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอเมืองอุบลราชธานี ห่างจากตัวเมืองอุบลราชธานีประมาณ 20 กิโลเมตร มีพื้นที่ 78 ตารางกิโลเมตร และมีหมู่บ้านในเขตปกครองทั้งสิ้น 7 หมู่บ้าน แบ่งออกเป็น 13 ชุมชน (หมู่) พื้นที่ทั้งหมดอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ ปัจจุบันตำบลหนองบ่อมีประชากรทั้งสิ้น 7,673 คน จำนวนครัวเรือน 1,842 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่พูดภาษาไทยถิ่นอีสาน สำเนียงลาวกาวอาณาเขตติดต่อกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ได้แก่ ทิศเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลหนองขอน อำเภอเมืองอุบลราชธานี และตำบลหัวดอน อำเภอเชียงใน ทิศใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลหนองกินเพล และตำบลบึงหวาย อำเภวารินชำราบ ทิศตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลแจระแม อำเภอเมืองอุบลราชธานี ทิศตะวันตก มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลชีวาน อำเภอเชียงใน และตำบลหนองแวง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำของแม่น้ำ 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำชี ทางทิศตะวันตก แม่น้ำมูล ทางทิศใต้ และลำเซบายทางทิศเหนือและทิศตะวันออก พื้นที่ส่วนใหญ่จึงเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีน้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลาก สถานที่สำคัญคืออุทยานนาควัตร

ภายในชุมชนมีหัตถกรรมค้าขายและประกอบธุรกิจส่วนตัว มีภูมิปัญญาที่หลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ เช่น การทอผ้า การจักสาน การหาปลา หาของป่า การทำนา การทำเกษตรทฤษฎีใหม่แบบผสมผสาน จากภูมิปัญญาชาวบ้านทำให้ชุมชนมีรายได้ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ส่วนวัฒนธรรมด้านประเพณี เป็นชุมชนที่เด่นชัดในด้านการช่วยเหลือการแบ่งปัน และมีเอกลักษณ์ในตัว ส่งเสริมประเพณีพื้นบ้าน เช่น บุญบั้งไฟ การแข่งเรือยาว ประเพณีชาวบ้าน งานพื้นบ้านต่างๆ และมีการส่งเสริมภูมิปัญญาทุกด้าน การทอผ้าไหมลายลูกแก้ว ย้อมด้ามะเกลือ การทอผ้าชิ้นไหมลายปราสาทผึ้ง ผ้าไหมลายทิว มีการเผยแพร่งานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น มีบ้านโฮมสเตย์ที่เปิดสอนภาษาอังกฤษโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญา สร้างตลาดในการกระจายสินค้า สร้างนวัตกรรมของชุมชน เป็นชุมชนที่น่าอยู่

บรรยากาศดี ร่มรื่น มีหน่วยงานราชการ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบ่อ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ โรงเรียนมัธยม โรงเรียนหนองบ่อสามัคคีวิทยา อุทยานนาควัตร มีสถานประกอบพิธีทางศาสนา วัดบูรพาพิสัย วัดบ้านสำลาก วัดสระบัว มีแม่น้ำ ลำคลอง อุดมสมบูรณ์ มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยเฉพาะ เกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ในการดำรงชีวิต และเป็นชุมชนที่น่าอยู่

ดังนั้นผู้เรียนจึงควรอธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชนและการสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อให้เห็นคุณค่าของการพึ่งพาอาศัยทางเศรษฐกิจภายในชุมชน ผ่านการแสดงบทบาทสมมติ การศึกษาด้วยตนเอง การใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ และสามารถเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตประจำวันได้ เนื่องจากแต่ละท้องถิ่นมีทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้ชุมชนแต่ละแห่งมีลักษณะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอาชีพ สินค้า และบริการ จึงเกิดแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาสังคมศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) เพื่อให้ผู้เรียนได้มีทักษะชีวิตและอาชีพ มีความยืดหยุ่น รู้จักปรับตัว ริเริ่มสิ่งใหม่ ใส่ใจดูแลตัวเอง รู้จักเข้าสังคม เรียนรู้วัฒนธรรม มีความเป็นผู้นำ รับผิดชอบหน้าที่ พัฒนาอาชีพ และหมั่นหาความรู้รอบด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) ปฏิสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพกับผู้อื่น (Interact Effectively with Others) รู้ว่าเมื่อไหร่ควรฟัง เมื่อไหร่ควรพูด ให้ความเคารพ เป็นมืออาชีพ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในทีมที่มีความหลากหลาย (Work Effectively in Diverse Teams) เคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม และ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม ตอบสนองอย่างเปิดใจในความแตกต่างของแนวคิดและคุณค่า ผลักดันความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมให้เกิดแนวคิดใหม่และเพิ่มทั้งนวัตกรรมและคุณภาพในงาน

5. วัตถุประสงค์

- 5.1 เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2568
- 5.2 เพื่อให้ผู้เรียนสำรวจชุมชนและนำเสนอกิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชนของตน โดยเห็นความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในชุมชนของตนเอง
- 5.3 เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจภายในชุมชน

6. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 22 คน

7. เครื่องมือที่ใช้

7.1 แผนการจัดการเรียนรู้ 1 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 2 แผนการเรียนรู้ 5 ชั่วโมง ได้แก่

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา/สาระสำคัญ	ชั่วโมง
เศรษฐกิจชุมชนบ้านหนองบ่อ	1. กิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชนบ้านหนองบ่อ	เนื่องจากแต่ละท้องถิ่นมีทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้ชุมชนแต่ละแห่งมีลักษณะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอาชีพ สินค้า และบริการ	2

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	เนื้อหา/สาระสำคัญ	ชั่วโมง
	2. การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจ ในชุมชนและชุมชนเข้มแข็ง	ในชุมชนต่าง ๆ การประกอบ อาชีพ การพึ่งพาอาศัยกันทาง เศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนสินค้า และบริการในชุมชนจำเป็นต้องมี การพึ่งพาอาศัยกันเพื่อความ เจริญก้าวหน้าและความมั่นคง ทางเศรษฐกิจของชุมชนนั้น	3

- 7.2 แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียนรู้
7.3 แบบประเมินการนำเสนอผลงาน
7.4 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
7.5 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

ด้วยชุมชนบ้านหนองบ่อ ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี มีหัตถกรรมค้าขายและประกอบธุรกิจส่วนตัว มีภูมิปัญญาที่หลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ เช่น การทอผ้า การจักสาน การหาปลาของป่า การทำนา การทำเกษตรทฤษฎีใหม่แบบผสมผสาน จากภูมิปัญญาชาวบ้านทำให้ชุมชนมีรายได้ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ส่วนวัฒนธรรมด้านประเพณี เป็นชุมชนที่เด่นชัดในด้านการช่วยเหลือการแบ่งปัน และมีเอกลักษณ์ในตัว ส่งเสริมประเพณีพื้นบ้าน เช่น บุญบั้งไฟ การแข่งเรือยาว ประเพณีชาวบ้าน งานพื้นบ้านต่างๆ และมีการส่งเสริมภูมิปัญญาทุกด้าน การทอผ้าไหมลายลูกแก้ว ย้อมด้ามะเกลือ การทอผ้าขึ้นไหมลายปราสาทผึ้ง ผ้าไหมลายทิว มีการเผยแพร่งานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น มีบ้านโฮมสเตย์ที่เปิดสอนภาษาอังกฤษโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญา สร้างตลาดในการกระจายสินค้า สร้างนวัตกรรมของชุมชน จึงเกิดแนวความคิดการพัฒนา โดยมีขั้นตอนกระบวนการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาสังคมศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 P : Plan (การวางแผน) โดยกำหนดเป้าหมายและสร้างแผนการดำเนินงานดังนี้

- 1) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2) กำหนดโครงสร้างรายวิชา/ออกแบบหน่วยการเรียนรู้
- 3) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้
 - หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจชุมชนบ้านหนองบ่อ
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง กิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชนบ้านหนองบ่อ จำนวน 2 ชั่วโมง
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจในชุมชนและชุมชนเข้มแข็ง จำนวน 3 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 2 D : Do (จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้) จัดกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) ดังนี้

การเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีผู้ให้ความสนใจมากในปัจจุบัน การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นรูปแบบหนึ่งของ Child-centered Approach เป็นการ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ตามความสนใจของตนเอง หรือของสมาชิกกลุ่ม หรือเป็นเรื่องที่สนใจและรู้สึกสบายใจที่จะทำ นักเรียนได้รับสิทธิในการเลือกที่จะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำงานชิ้นนี้ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่แก่นักเรียน สนับสนุนการแก้ไข ปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่แก่นักเรียน โดยมีองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบ โครงงาน มีดังนี้

- 1) นักเรียนกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง
- 2) เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง
- 3) มีฐานจากการวิจัย หรือ องค์ความรู้ที่เคยมี
- 4) ใช้แหล่งข้อมูลหลายแหล่ง
- 5) ผังตรงด้วยความรู้และทักษะบางอย่าง (embedded with knowledge and skills)
- 6) ใช้เวลามากพอในการสร้างผลงาน
- 7) มีผลผลิต

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ที่ปรับจากการศึกษา การจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย ของ ดุษฎีโยธธาและคณะ (2557) ทั้งหมด 6 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน ครูให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทำโครงงานก่อนการ เรียนรู้เนื่องจากการทำโครงงานมีรูปแบบและขั้นตอนที่ชัดเจนและความรอบคอบ ดังนั้นนักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงงานไว้เป็นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการปฏิบัติขณะทำงานโครงงานจริง ในขั้นแสวงหาความรู้

2) ขั้นกระตุ้นความสนใจ ครูเตรียมกิจกรรมที่จะกระตุ้นความสนใจของ นักเรียน โดยต้องคิดหรือเตรียมกิจกรรมที่ดึงดูดให้นักเรียนสนใจ ใคร่รู้ถึงความ สนุกสนานในการทำโครงงานหรือกิจกรรมร่วมกัน โดยกิจกรรมนั้นอาจเป็นกิจกรรมที่ครู กำหนดขึ้น หรืออาจเป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจต้องการจะทำอยู่แล้ว ทั้งนี้ใน การกระตุ้นของครูจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอจากกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ผ่านการ จัดการเรียนรู้ออกมาที่เกี่ยวกับชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่หรือเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

3) ขั้นจัดกลุ่มร่วมมือ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันแสวงหาความรู้ใช้ กระบวนการกลุ่มในการวางแผนดำเนินกิจกรรม โดยนักเรียนเป็นผู้ร่วมกันวางแผน กิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง โดยระดมความคิดและหารื้อแบ่งหน้าที่เพื่อเป็นแนวทาง ปฏิบัติร่วมกัน หลังจากที่ได้ทราบหัวข้อสิ่งที่ตนเองต้องเรียนรู้ในภาคเรียนนั้นๆ เรียบร้อยแล้ว

4) ขั้นแสวงหาความรู้ ในขั้นแสวงหาความรู้มีแนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียน ในการทำกิจกรรม ดังนี้ นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมโครงงาน ตามหัวข้อที่กลุ่มสนใจ นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนเองตามข้อตกลงของกลุ่ม พร้อมทั้งร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรม โดยขอคำปรึกษาจากครูเป็นระยะเมื่อมีข้อสงสัยหรือปัญหาเกิดขึ้น นักเรียนร่วมกันเขียน รูปเล่ม สรุปรายงานจากโครงงานที่ตนปฏิบัติ

5) ขั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้ ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้จากการทำกิจกรรม โดย ครูใช้คำถาม ถามนักเรียนนำไปสู่การสรุปสิ่งที่เรียนรู้

6) **ชั้นนำเสนอผลงาน** ครูให้นักเรียนนำเสนอผลการเรียนรู้โดยครูออกแบบ กิจกรรมหรือจัดเวลาให้นักเรียนได้เสนอสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้เพื่อให้เพื่อนร่วมชั้น และ นักเรียนอื่น ๆ ในโรงเรียนได้ชมผลงานและเรียนรู้กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติในการทำโครงการ

ขั้นตอนที่ 3 C : Check (ประเมินผลเพื่อพัฒนานวัตกรรม)

1) สร้างแบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- แบบทดสอบก่อน-หลังการเรียนรู้
- แบบประเมินการนำเสนอผลงาน
- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

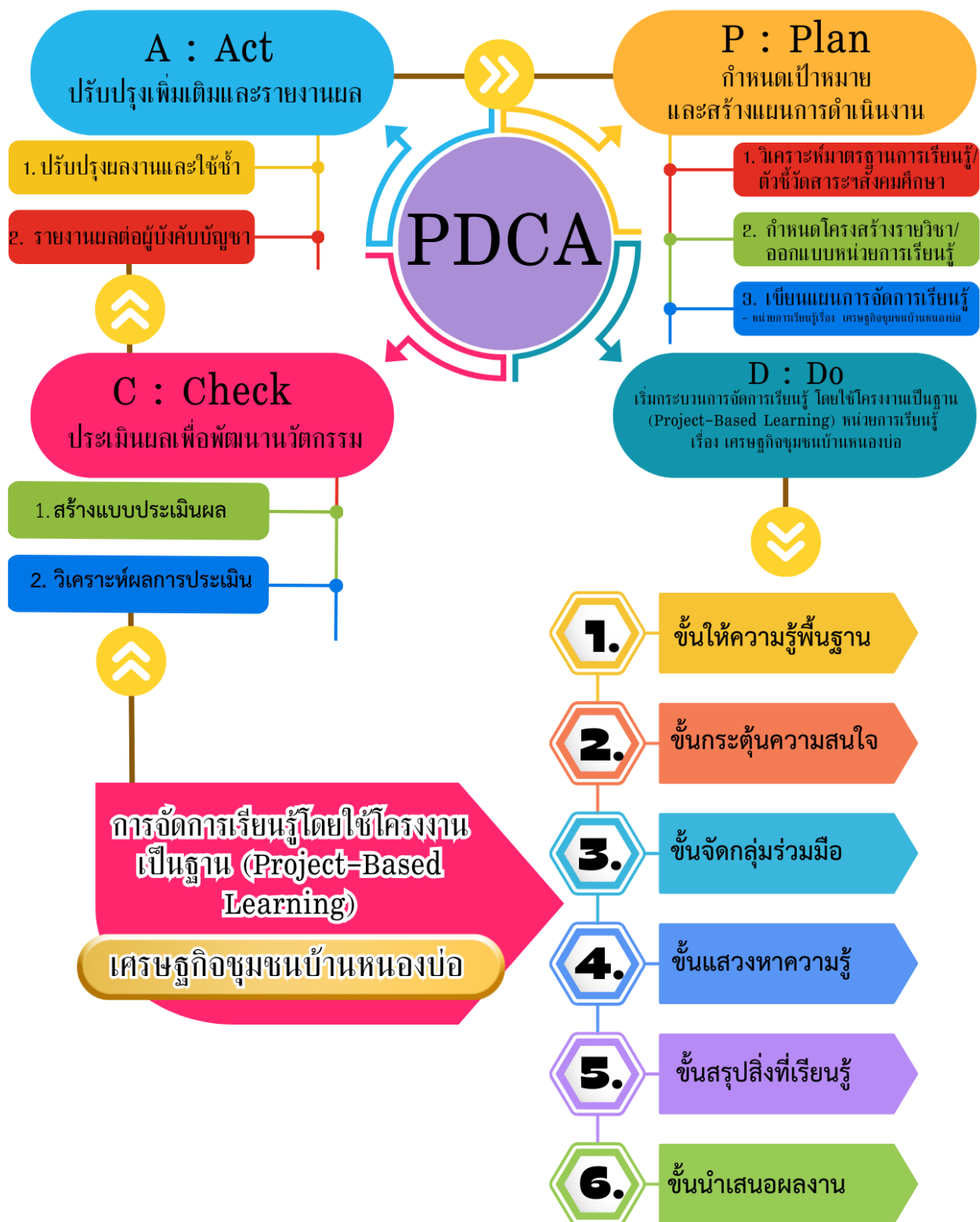
2) วิเคราะห์ผลการประเมิน

วิเคราะห์ผลการประเมินโดยเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) ตามแนวคิดการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับแนวนโยบายการส่งเสริมผู้เรียน แนวการประเมินช่วยให้ทราบในสิ่งที่ควรส่งเสริมและสิ่งที่ควรได้รับการปรับปรุงช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถและความสนใจ สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานตนเองและเพื่อนร่วมชั้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตัวเอง เชื่อมั่นในตนเอง สามารถพัฒนาตนเองได้ในทิศทางที่เหมาะสม (รัตนาภรณ์ ทรงนภาวุฒิกุล, 2560)

ขั้นตอนที่ 4 A : Action (ปรับปรุงเพิ่มเติมและรายงานผล)

- 1) ปรับปรุงแก้ไขผลงานตามผลการประเมิน และดำเนินการใช้ซ้ำ
- 2) รายงานผลการจัดการเรียนรู้ต่อผู้บังคับบัญชา

แผนภาพกระบวนการทำงาน
การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาสังคมศึกษา
ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)

9. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

9.1 ทักษะชีวิตและอาชีพ

ทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and Career Skills) สำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) ได้แก่

1.1) การปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลง (Adapt to Change) โดย

- (1) ปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและบริบทตามช่วงเวลาที่กำหนด
- (2) ปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการทำงานในองค์กรที่ดีขึ้น

1.2) เกิดความยืดหยุ่นในการทำงาน (Be Flexible) โดย

- (1) สามารถหลอมรวมผลสะท้อนของงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (2) เป็นผู้นำที่สร้างสรรค์ให้เกิดผลเชิงบวกกับการทำงาน
- (3) มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างความสมดุลและความเสมอภาคอย่างรอบด้าน เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ของการทำงาน

2) เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและเป็นผู้นำ (Initiative and Self-Direction) ได้แก่

2.1) การจัดการด้านเป้าหมายและเวลา (Manage Goals and Time) โดย

- (1) กำหนดเป้าหมายได้ชัดเจนบนฐานความสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนด
- (2) สร้างความสมดุลในเป้าหมายที่กำหนด (ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว)
- (3) ใช้เวลาและการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน

2.2) การสร้างงานอิสระ (Work Independently) โดยกำกับติดตาม จำแนกวิเคราะห์ จัดเรียงลำดับความสำคัญ และกำหนดภารกิจงานอย่างมีอิสระปราศจากการควบคุมจากภายนอก

2.3) เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพในตนเอง (Be Self-Directed Learners) โดย

- (1) มุ่งมั่นสู่ความเชี่ยวชาญทั้งทางด้านทักษะ ความรู้และขยายผลสู่ความเป็นเลิศ
- (2) เป็นผู้นำเชิงทักษะขั้นสูง มุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ
- (3) เป็นผู้นำในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)
- (4) สามารถสะท้อนผลและเก็บเกี่ยวประสบการณ์จากอดีตมุ่งสู่เส้นทางแห่งความก้าวหน้าในอนาคต

3) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) ประกอบด้วย

3.1) ประสิทธิภาพเชิงปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น (Interact Effectively with Others) โดย

- (1) รอบรู้ในการสร้างประสิทธิภาพ จังหวะเวลาที่เหมาะสมในการฟัง-การพูดในโอกาสต่างๆ
- (2) สร้างศักยภาพต่อการควบคุมให้เกิดการยอมรับในความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ

3.2) การสร้างทีมงานที่มีคุณภาพ (Work Effectively in Diverse Teams) โดย

(1) ยอมรับในข้อแตกต่างทางวัฒนธรรมและภารกิจงานของทีมงานที่แตกต่างกันหลากหลายลักษณะ

(2) เปิดโลกทัศน์และปลูกจิตสำนึกเพื่อมองเห็นการยอมรับในข้อแตกต่าง สามารถมองเห็นคุณค่าในความแตกต่างเหล่านั้น

(3) พึงระลึกเสมอว่าข้อแตกต่างเชิงสังคมและวัฒนธรรมนั้น สามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นแนวคิดใหม่ๆให้เกิดขึ้นได้ โดยการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อการสร้างงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4) การเพิ่มผลผลิตและการรับผิดชอบ (Productivity and Accountability) ประกอบด้วย

4.1) การจัดการโครงการ (Manage Projects) โดย

- (1) กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จของงาน
- (2) วางแผน จัดเรียงลำดับความสำคัญของงานและบริหารจัดการให้เกิดผลลัพธ์ที่มุ่งหวัง

4.2) ผลผลิตที่เกิดขึ้น (Produce Results) โดยสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพสูง โดยมีจุดเน้นในด้านต่างๆ

ได้แก่

- (1) การทำงานทางวิชาชีพที่สุจริต
- (2) สามารถบริหารเวลาและบริหารโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (3) เน้นภารกิจงานในเชิงสหกิจ (Multi-tasks)
- (4) การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน
- (5) นำเสนอผลงานได้อย่างมืออาชีพ
- (6) ยอมรับผลผลิตที่เกิดขึ้นด้วยความชื่นชม

5) ภาวะผู้นำและควมรับผิดชอบ (Leadership and Responsibility) หมายถึง ความเป็นตัวแบบและเป็นผู้นำคนอื่น (Guide and Lead Others) โดย

- (1) ใช้ทักษะการแก้ไขปัญหาระหว่างบุคคลได้ เพื่อนำพองค์การก้าวบรรลุจุดมุ่งหมาย
- (2) เป็นตัวกลางหรือผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถชี้แนะและนำพองค์การก้าวสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์
- (3) ยอมรับความสามารถของคณะทำงานหรือผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน
- (4) เป็นแบบอย่างในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ผู้อื่นยอมรับ

9.2 การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)

ความหมาย

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่มีครู เป็นผู้กระตุ้นเพื่อนำความสนใจที่เกิดจากตัวนักเรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหา ความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง นำไปสู่การเพิ่มความรูที่ได้จากการลงมือปฏิบัติภารกิจ และ การสังเกตจากผู้เชี่ยวชาญ โดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ที่ จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่ มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงงานและได้ผลการจัด กิจกรรมเป็นผลงานแบบบูรณาการ (ดุขฎิโยเฮลาและคณะ, 2557)

พระครูสุจริยวัฒน์ (2560) ได้ให้ความหมาย การจัดการเรียนรู้แบบใช้ โครงงานเป็นฐานไว้ว่าการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโครงงาน หรือกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ลงมือปฏิบัติวางแผนขั้นตอนการทำงาน ค้นหาความรู้ความจริงอย่างมีเหตุผล ได้ทำการทดลอง ได้พิสูจน์สิ่งต่าง ๆ ด้วย ตนเอง ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม การทำงานเป็นทีม รวมถึงเกิดการพัฒนาระบวนการ คิด โดยเฉพาะการคิดขั้นสูง และสามารถประเมินตนเอง รวมถึงสรุปความรู้ที่ได้ข้อ ปรับปรุง โดยการนำเสนอ และมีครูเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ เป็นแนะนำ ให้คำปรึกษา ตามความสนใจของผู้เรียน

องค์ประกอบ

การเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีผู้ให้ความสนใจมากในปัจจุบัน การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นรูปแบบหนึ่งของ Child- centered Approach เป็นการ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ตามความสนใจของตนเอง หรือของสมาชิกกลุ่ม หรือเป็นเรื่องที่สนใจและรู้สึกสบายใจที่จะทำ นักเรียนได้รับสิทธิในการเลือกที่จะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำงานชิ้นนี้ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน สนับสนุนการแก้ไข ปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักเรียน โดยมีองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบ โครงงาน มีดังนี้

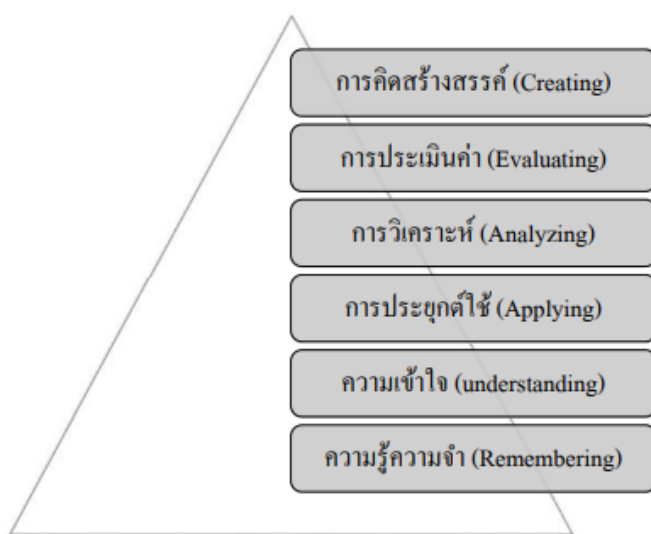
- 1) นักเรียนกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง
- 2) เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง
- 3) มีฐานจากการวิจัย หรือ องค์ความรู้ที่เคยมี
- 4) ใช้แหล่งข้อมูลหลายแหล่ง
- 5) ผังตรึงด้วยความรู้และทักษะบางอย่าง (embedded with knowledge and skills)
- 6) ใช้เวลามากพอในการสร้างผลงาน
- 7) มีผลผลิต

หลักการแนวคิด

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ถือได้ว่าเป็น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีครูเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเรียนรู้แบบ โครงงานนั้น เป็นการเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ชีวิตขณะที่ เรียน เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพัฒนาการคิดของ Bloom ทั้ง 6 ชั้น ซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญาพฤติกรรมทางพุทธิพิสัย 6 ระดับ ได้แก่

1. ความรู้ความจำ ความสามารถในการเก็บรักษามวลประสบการณ์ต่าง ๆ จากการศึกษาที่ได้รับรู้ไว้และระลึกสิ่งนั้นได้เมื่อต้องการเปรียบเทียบกับบันทึกเสียงหรือวิทัศน์ที่สามารถเก็บเสียงและภาพของเรื่องราวต่าง ๆ ได้สามารถเปิดฟังหรือ ดูภาพเหล่านั้นได้ เมื่อต้องการ
2. ความเข้าใจเป็นความสามารถในการจับใจความสำคัญของสื่อ และสามารถแสดงออกมาในรูปแบบของการแปลความ ตีความ คาดคะเน ขยายความ หรือ การกระทำอื่น ๆ
3. การนำความรู้ไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ จึงจะสามารถนำไปใช้ได้
4. การวิเคราะห์ ผู้เรียนสามารถคิด หรือ แยกแยะเรื่องราวสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้องกัน ความสามารถในการวิเคราะห์จะแตกต่างกันไปแล้วแต่ความคิดของแต่ละคน
5. การสังเคราะห์ ความสามารถในการที่ผสมผสานส่วนย่อย ๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกันอย่างมีระบบ เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สมบูรณ์และดีกว่าเดิม อาจเป็นการถ่ายทอดความคิดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย การกำหนดวางแผนวิธีการดำเนินงานชิ้นใหม่ หรือ อาจจะทำให้เกิดความคิดในอันที่จะสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นนามธรรมขึ้นมาในรูปแบบ หรือ แนวคิดใหม่

6. การประเมินค่า เป็นความสามารถในการตัดสิน ดีราคา หรือ สรุปลเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ออกมาในรูปของคุณธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม ซึ่งอาจเป็นไปตามเนื้อหาสาระในเรื่องนั้น ๆ หรืออาจเป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับก็ได้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานนั้น มีกระบวนการและขั้นตอน แตกต่างกันไปตามแต่ละ ทฤษฎี แนวคิดที่ถูกพิจารณาแล้วเหมาะสมกับบริบทของเมืองไทย คือ 1. การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงาน ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและ กระทรวงศึกษาธิการ (2550) 2. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตาม โมเดล จักรยานแห่งการ เรียนรู้แบบ PBL ของ วิจารย์พานิช(2555) และ 3. การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงาน เป็น ฐาน ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของ เด็กและเยาวชน: จาก ประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย ของ ดุษฎีโยเหลาและ คณะ (2557) ดังนี้

แนวคิดที่ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ของ สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษาและ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้นำเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) **ขั้นนำเสนอ** คือ ขั้นที่ผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้กำหนดสถานการณ์ ศึกษาสถานการณ์เล่นเกม ดูรูปภาพ หรือผู้สอนใช้เทคนิคการตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระ การเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน เช่น สาระการเรียนรู้ตาม หลักสูตรและสาระการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนของโครงงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวาง แผนการเรียนรู้

2) **ขั้นวางแผน** คือ ขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันวางแผน โดยการระดมความคิด อภิปรายหรือข้อสรุปของกลุ่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

3) **ขั้นปฏิบัติ** คือ ขั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม เขียนสรุปรายงานผลที่เกิดขึ้น จากการวางแผนร่วมกัน

4) **ขั้นประเมินผล** คือ ขั้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีผู้สอน ผู้เรียนและเพื่อน ร่วมกันประเมิน

แนวคิดที่ 2 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตาม โมเดล จักรยานแห่งการเรียนรู้แบบ PBL ของ วิจารย์พานิช ได้นำเสนอไว้ว่า หากต้องการให้การเรียนรู้มีพลังและฝังในตัว ผู้เรียนได้ต้องเป็นการเรียนรู้ที่เรียนโดยการลงมือทำเป็นโครงการ (Project) ร่วมมือกัน ทำเป็นทีม และทำกับปัญหาที่มีอยู่ในชีวิตจริง ซึ่ง ส่วนของ วงล้อ แต่ละ ขึ้น ได้แก่ Define, Plan, Do, Review และ Presentation

1) **Define** คือ ขั้นตอนการทำให้สมาชิกของทีมงาน รวมทั้งครูด้วยมีความ ชัดเจนร่วมกันว่า คำถาม ปัญหา ประเด็น ความท้าทายของโครงการคืออะไร และเพื่อให้ เกิดการเรียนรู้อะไร

2) **Plan** คือ การวางแผนการทำงานในโครงการ ครูก็ต้องวางแผน กำหนดทาง หน้าที่ใส่ในการทำ หน้าที่ได้ช้ รวมทั้งเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำโครงการ ของนักเรียน และที่สำคัญ เตรียมคำถาม ไว้ถามทีมงานเพื่อกระตุ้นให้คิดถึงประเด็น สำคัญบางประเด็นที่นักเรียนมองข้าม โดยถือหลักว่า ครูต้องไม่เข้าไปช่วยเหลือจน ทีมงานขาดโอกาสคิดเองแก้ปัญหาเอง นักเรียนที่เป็นทีมงานก็ต้องวางแผนงานของตน แบ่ง หน้าที่รับผิดชอบ การประชุมพบปะระหว่างทีมงาน การแลกเปลี่ยนข้อค้นพบ แลกเปลี่ยนคำถาม แลกเปลี่ยน วิธีการ ยิ่งทำความเข้าใจร่วมกันไว้ชัดเจนเพียงใด งานใน ชั้น Do ก็จะได้ผลมากมากขึ้น

3) **Do** คือ การลงมือทำ มักจะพบปัญหาที่ไม่คาดคิดเสมอ นักเรียนจึงจะได้ เรียนรู้ทักษะในการ แก้ปัญหา การประสานงาน การทำงานร่วมกันเป็นทีม การจัดการ ความขัดแย้ง ทักษะในการทำงานภายใต้ ทรัพยากรจำกัด ทักษะในการค้นหาความรู้ เพิ่มเติมทักษะในการทำงานในสภาพที่ทีมงานมีความแตกต่าง หลากหลาย ทักษะการ ทำงานในสภาพกดดัน ทักษะในการบันทึกผลงาน ทักษะในการวิเคราะห์ผล และ แลกเปลี่ยนข้อวิเคราะห์กับเพื่อนร่วมทีม เป็นต้น ในขั้นตอน Do นี้ครูจะแนะนำและ เป็นโค้ชด้วย

4) **Review** คือ การที่ทีมนักเรียนจะทบทวนการเรียนรู้ที่ไม่ใช่แค่ทบทวนว่า โครงการได้ผลตามความ มุ่งหมายหรือไม่ แต่จะต้องเน้นทบทวนว่างานหรือกิจกรรม หรือ พฤติกรรมแต่ละขั้นตอนได้ให้บทเรียน อะไรบ้าง เอาทั้งขั้นตอนที่เป็นความสำเร็จและ ความล้มเหลวมาทำความเข้าใจ และกำหนดวิธีทำงานใหม่ที่ ถูกต้องเหมาะสมรวมทั้งเอา เหตุการณ์ระทึกใจ หรือเหตุการณ์ที่ภาคภูมิใจ ประทับใจ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ขั้นตอนนี้เป็นการเรียนรู้แบบทบทวนไตร่ตรอง (reflection) หรือในภาษา KM

5) **Presentation** คือ การนำเสนอโครงการต่อชั้นเรียน เป็นขั้นตอนที่ให้การ เรียนรู้ทักษะอีกชุดหนึ่ง ต่อเนื่องกับขั้นตอน Review เป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดการทบทวน ขั้นตอนของงานและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่าง เข้มข้น แล้วเอามานำเสนอในรูปแบบที่เร้า ใจ ให้อารมณ์และให้ความรู้ (ปัญญา) ทีมงานของนักเรียนอาจสร้าง นวัตกรรมในการ นำเสนอก็ได้โดยรายงาน และนำเสนอหน้าชั้น มี PowerPoint ประกอบ เป็นต้น

แนวคิดที่ 3 การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ที่ปรับจากการศึกษา การจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน: จาก ประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย ของ ดุษฎีโยธธาและคณะ (2557) ทั้งหมด 6 ขั้นตอน ดังนี้

1) **ขั้นให้ความรู้พื้นฐาน** ครูให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทำโครงงานก่อนการ เรียนรู้เนื่องจาก การทำโครงงานมีรูปแบบและขั้นตอนที่ชัดเจนและความรอบครอบ ดังนั้นนักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงงานไว้เป็นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการปฏิบัติขณะทำงานโครงงานจริง ในขั้นแสวงหา ความรู้

2) **ขั้นกระตุ้นความสนใจ** ครูเตรียมกิจกรรมที่จะกระตุ้นความสนใจของ นักเรียน โดยต้องคิดหรือ เตรียมกิจกรรมที่ดึงดูดให้นักเรียนสนใจ ใฝ่รู้ถึงความ สนุกสนานในการทำโครงงานหรือกิจกรรมร่วมกัน โดย กิจกรรมนั้นอาจเป็นกิจกรรมที่ครู กำหนดขึ้น หรืออาจเป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจต้องการจะทำอยู่ แล้ว ทั้งนี้ใน การกระตุ้นของครูจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอจากกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ผ่านการ จัดการ เรียนรู้ของครูที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่หรือเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

3) **ขั้นจัดกลุ่มร่วมมือ** ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันแสวงหาความรู้ใช้ กระบวนการกลุ่มในการวางแผน ดำเนินกิจกรรม โดยนักเรียนเป็นผู้ร่วมกันวางแผน กิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง โดยระดมความคิดและหารือ แบ่งหน้าที่เพื่อเป็นแนวทาง ปฏิบัติร่วมกัน หลังจากที่ได้ทราบหัวข้อสิ่งที่ตนเองต้องเรียนรู้ในภาคเรียนนั้นๆ เรียบร้อยแล้ว

4) **ขั้นแสวงหาความรู้** ในขั้นแสวงหาความรู้มีแนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียน ในการทำกิจกรรม ดังนี้ นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมโครงการ ตามหัวข้อที่กลุ่มสนใจ นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนตามข้อตกลงของกลุ่ม พร้อมทั้งร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรม โดยขอคำปรึกษาจากครูเป็นระยะเมื่อมีข้อสงสัยหรือปัญหาเกิดขึ้น นักเรียนร่วมกันเขียน รูปเล่ม สรุปรายงานจากโครงการที่ตนปฏิบัติ

5) **ขั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้** ครูให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้จากการทำกิจกรรม โดย ครูใช้คำถาม ถามนักเรียนนำไปสู่การสรุปสิ่งที่เรียนรู้

6) **ขั้นนำเสนอผลงาน** ครูให้นักเรียนนำเสนอผลการเรียนรู้โดยครูออกแบบ กิจกรรมหรือจัดเวลาให้นักเรียนได้เสนอสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้เพื่อให้เพื่อนร่วมชั้น และ นักเรียนอื่น ๆ ในโรงเรียนได้ชมผลงานและเรียนรู้กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติในการทำ โครงการ

10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 : เศรษฐกิจชุมชนบ้านหนองบ่อ รายวิชา : สังคมศึกษา รหัสวิชา : ส14101 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เวลา : 5 ชั่วโมง
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ผู้สอน : นางสุภาณี ราตรี โรงเรียนชุมชนบ้านหนองบ่อ (วิจิตรราษฎร์สามัคคี) สังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต 1

ที่	เรื่อง	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ชั่วโมง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	กระบวนการ	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
1	กิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้า และ บริการในชุมชน บ้านหนองบ่อ	มฐ. ส 3.2 เข้าใจระบบและ สถาบันทางเศรษฐกิจ ต่าง ๆ ความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจและ ความจำเป็นของการ ร่วมมือกันทาง เศรษฐกิจในสังคมโลก ตัวชี้วัดปลายทาง ส 3.2 ป.4/1 อธิบายความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจของคน ในชุมชน	เนื่องจากแต่ละท้องถิ่นมี ทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่าง กัน จึงส่งผลให้ชุมชนแต่ละแห่ง มีลักษณะทางเศรษฐกิจ แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะ อาชีพ สินค้า และบริการ	2	1) อธิบาย กิจกรรม ลักษณะ อาชีพ สินค้า และ บริการในชุมชน (K) 2) สสำรวจชุมชน และนำเสนอกิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชน ของตน โดยเห็น ความสำคัญของ การศึกษาค้นคว้าหา ความรู้ในชุมชนของ ตนเอง (K, S, A)	การจัดการเรียนรู้ แบบใช้โครงงาน เป็นฐาน (Project-Based Learning)	1) แบบฝึกหัด พัฒนาสมรรถนะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.4 2) PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ บทที่ 3 เศรษฐกิจชุมชนในประเทศไทย

ที่	เรื่อง	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ชั่วโมง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	กระบวนการ	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
2	การพึ่งพากัน ทางเศรษฐกิจใน ชุมชนและ ชุมชนเข้มแข็ง	มฐ. ส 3.2 เข้าใจระบบและ สถาบันทางเศรษฐกิจ ต่าง ๆ ความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจและ ความจำเป็นของการ ร่วมมือกันทาง เศรษฐกิจในสังคมโลก ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 3.2 ป.4/2 อธิบายหน้าที่ เบื้องต้นของเงิน	ในชุมชนต่าง ๆ การ ประกอบอาชีพ การพึ่งพา อาศัยกันทางเศรษฐกิจ การ แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการใน ชุมชนจำเป็นต้องมีการพึ่งพา อาศัยกันเพื่อความ เจริญก้าวหน้าและความมั่นคง ทางเศรษฐกิจของชุมชนนั้น	3	1) อธิบายและ ยกตัวอย่างการพึ่งพา อาศัยกันทาง เศรษฐกิจภายใน ชุมชนได้ (K) 2) แสดงบทบาท สมมติเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจของคนใน ชุมชน โดยเห็นคุณค่า ในการพึ่งพาอาศัยกัน ทางเศรษฐกิจภายใน ชุมชน (S, A)	การจัดการเรียนรู้ แบบใช้โครงงาน เป็นฐาน (Project-Based Learning)	1) แบบฝึกหัด พัฒนาสมรรถนะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.4 2) PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ บทที่ 3 เศรษฐกิจชุมชนใน ประเทศไทย ของ อจท. 3) สื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับการซื้อขาย สินค้าในชุมชน 4) สื่ออินเทอร์เน็ตสำหรับสืบค้น ข้อมูล 5) ใบกิจกรรม เรื่อง การพึ่งพากัน ทางเศรษฐกิจในชุมชนและชุมชน เข้มแข็ง

11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย (ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ เจตคติ สมรรถนะ)

11.1 ผลการทดสอบก่อน – หลังการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 : เศรษฐกิจชุมชนบ้านหนองบ่อ รายวิชา : สังคมศึกษา รหัสวิชา : ส14101
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เวลา : 5 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

ที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	แปลผล
1	เด็กชายจรรูวิทย์ สัตถาวะโท	2	12	ดี
2	เด็กชายพีรพล ส่งเสริม	8	13	ดี
3	เด็กชายศรัณยู ส่งเสริม	8	13	ดี
4	เด็กชายวีรภัทร คำดำ	9	14	ดี
5	เด็กชายนววัฒน์ บุญประชม	7	12	ดี
6	เด็กชายนัธวัฒน์ พุดมอุดม	12	16	ดีมาก
7	เด็กชายปวรปรัชญ์ วงศ์สมบัติ	13	20	ดีมาก
8	เด็กชายบวรภัค มิ่งบุญ	8	15	ดีมาก
9	เด็กชายนฤเบศ ล้อมวงศ์	11	15	ดีมาก
10	เด็กชายศักดิ์ชัย ตลาดเงิน	7	12	ดี
11	เด็กชายนครา แสงทิพย์	5	16	ดีมาก
12	เด็กชายก้องภพ ส่งเสริม	7	17	ดีมาก
13	เด็กชายเพชรดนัย นามะไฟ	7	16	ดีมาก
14	เด็กชายสิทธิศักดิ์ เหมือนประเสริฐ	2	14	ดี
15	เด็กหญิงกัลยาณี ศรีทากุล	2	16	ดีมาก
16	เด็กหญิงภาวินี ซิลเวิร์ธเซ็น	6	17	ดีมาก
17	เด็กหญิงอรปรียา พานทอง	6	18	ดีมาก
18	เด็กหญิงกานต์ทิมา บุญจันทร์	7	18	ดีมาก
19	เด็กหญิงนลินนิภา จันตรี	12	20	ดีมาก
20	เด็กหญิงวิภารัตน์ ทิมา	8	18	ดีมาก
21	เด็กหญิงพรญาณี ส่งเสริม	7	18	ดีมาก
22	เด็กหญิงกัญญ์ณพัชญ์ ทิมา	10	19	ดีมาก
	รวมเฉลี่ย	7.45	15.86	ดีมาก

เกณฑ์การประเมิน

15 – 20	หมายถึง	ดีมาก
10 – 14	หมายถึง	ดี
5 – 9	หมายถึง	ปานกลาง
0 – 4	หมายถึง	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสุภาณี ราตรี)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

11.2 ผลการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					คะแนนรวม
		การแสดง ความคิดเห็น	การ ยอมรับ ฟังคนอื่น	การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย	ความมี น้ำใจ	การมีส่วนร่วม	
1	เด็กชายจารุวิทย์ สัตถาวะโท	3	3	3	3	3	15
2	เด็กชายพีรพล ส่งเสริม	3	3	3	3	3	15
3	เด็กชายศรัณยู ส่งเสริม	3	3	3	3	2	15
4	เด็กชายวีรภัทร คำดำ	3	3	2	3	3	14
5	เด็กชายณวัฒน์ บุญประชม	3	3	2	3	2	13
6	เด็กชายนัธวัฒน์ พุฒอุดม	3	3	2	3	2	13
7	เด็กชายปวรปรัชญ์ วงศ์สมบัติ	3	3	3	3	2	14
8	เด็กชายบวรภัค มิ่งบุญ	3	3	3	3	3	15
9	เด็กชายนฤเบศ ล้อมวงศ์	3	3	3	3	3	15
10	เด็กชายศักดิ์ชัย ตลาดเงิน	3	3	2	3	2	13
11	เด็กชายนครา แสงทิพย์	3	3	3	3	2	14
12	เด็กชายก้องภพ ส่งเสริม	3	3	3	3	3	15
13	เด็กชายเพชรดนัย นามะไฟ	3	3	3	3	3	15
14	เด็กชายสิทธิศักดิ์ เหมือนประเสริฐ	3	3	3	3	3	15
15	เด็กหญิงกัลยาณี ศรีทากุล	3	3	3	3	3	15
16	เด็กหญิงภาวิณี ชิลเวิร์ธเซ็น	3	3	3	3	3	15
17	เด็กหญิงอรปรียา พานทอง	3	3	3	3	2	14
18	เด็กหญิงกานต์ทิมา บุญจันทร์	3	3	3	3	3	15
19	เด็กหญิงนลินนิภา จันตรี	3	3	3	3	3	15
20	เด็กหญิงวิภารัตน์ ทิมา	3	3	3	3	3	15
21	เด็กหญิงพรญาณี ส่งเสริม	3	3	3	3	3	15
22	เด็กหญิงกัญญ์ณพัชญ์ ทิมา	3	3	3	3	3	15
	รวมเฉลี่ย						14.55

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 3 คะแนน
2. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
3. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นบางส่วน	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

12 – 15	หมายถึง	ดี
8 – 11	หมายถึง	พอใช้
ต่ำกว่า 8	หมายถึง	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสุภาณี รัตรี)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

11.3 ผลการประเมินการนำเสนอผลงาน

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					คะแนนรวม
		เนื้อหาที่นำเสนอถูกต้อง	มีความคิดสร้างสรรค์น่าสนใจ	พูดชัดเจน สบตาผู้ฟัง	สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วม	การตรงต่อเวลา	
1	เด็กชายจารุวิทย์ สัตถาวะโท	3	3	3	3	3	15
2	เด็กชายพีรพล ส่งเสริม	2	3	3	3	3	14
3	เด็กชายศรัณยู ส่งเสริม	3	3	3	3	2	15
4	เด็กชายวีรภัทร คำดำ	2	3	2	3	3	13
5	เด็กชายณวัฒน์ บุญประชม	2	3	2	3	2	12
6	เด็กชายนัธวัฒน์ พุฒอุดม	2	3	2	3	2	12
7	เด็กชายปวรปรัชญ์ วงศ์สมบัติ	3	3	3	3	2	14
8	เด็กชายบวรภัค มิ่งบุญ	3	3	3	3	3	15
9	เด็กชายนฤเบศ ล้อมวงศ์	3	3	3	3	3	15
10	เด็กชายศักดิ์ชัย ตลาดเงิน	2	3	2	3	2	12
11	เด็กชายนครา แสงทิพย์	3	3	3	3	2	14
12	เด็กชายก้องภพ ส่งเสริม	3	3	3	3	3	15
13	เด็กชายเพชรดนัย นามะไฟ	3	3	3	3	3	15
14	เด็กชายสิทธิศักดิ์ เหมือนประเสริฐ	3	3	3	3	3	15
15	เด็กหญิงกัลยาณี ศรีதாகุล	3	3	3	3	3	15
16	เด็กหญิงภาวิณี ซิลเวอร์เซ็น	3	3	3	3	3	15
17	เด็กหญิงอรปรียา พานทอง	2	3	3	3	2	13
18	เด็กหญิงกานต์ทิมา บุญจันทร์	3	3	3	3	3	15
19	เด็กหญิงนลินนิภา จันตรี	3	3	3	3	3	15
20	เด็กหญิงวิภารัตน์ ทิมา	3	3	3	3	3	15
21	เด็กหญิงพรญาณี ส่งเสริม	3	3	3	3	3	15
22	เด็กหญิงกัญญ์ณพัชญ์ ทิมา	3	3	3	3	3	15
	รวมเฉลี่ย						14.27

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 3 คะแนน
2. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
3. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นบางส่วน	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

12 – 15	หมายถึง	ดี
8 – 11	หมายถึง	พอใช้
ต่ำกว่า 8	หมายถึง	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสุภาณี รัตรี)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

11.4 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่								คะแนนรวมเฉลี่ย
		1	2	3	4	5	6	7	8	
1	เด็กชายจารุวิทย์ สัตถาวะโท	3	3	3	3	3	3	3	3	3
2	เด็กชายพีรพล ส่งเสริม	3	3	2	2	3	3	3	3	3
3	เด็กชายศรัณยู ส่งเสริม	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	เด็กชายวีรภัทร คำคำ	3	3	2	2	3	3	3	3	3
5	เด็กชายณวัฒน์ บุญประชม	3	3	2	2	3	3	3	3	3
6	เด็กชายนันทวัฒน์ พุดมอุดม	3	3	2	2	3	3	3	3	3
7	เด็กชายปวรปรัชญ์ วงศ์สมบัติ	3	3	3	3	3	3	3	3	3
8	เด็กชายบวรภัค มิ่งบุญ	3	3	3	3	3	3	3	3	3
9	เด็กชายนฤเบศ ล้อมวงศ์	3	3	3	3	3	3	3	3	3
10	เด็กชายศักดิ์ชัย ตลาดเงิน	3	3	2	2	3	3	3	3	3
11	เด็กชายนครา แสงทิพย์	3	3	3	3	3	3	3	3	3
12	เด็กชายก้องภพ ส่งเสริม	3	3	3	3	3	3	3	3	3
13	เด็กชายเพชรดนัย นามะไฟ	3	3	3	3	3	3	3	3	3
14	เด็กชายสิทธิศักดิ์ เหมือนประเสริฐ	3	3	3	3	3	3	3	3	3
15	เด็กหญิงกัญญาณี ศรีทากุล	3	3	3	3	3	3	3	3	3
16	เด็กหญิงภาวิณี ชิลเวิร์ธเซ็น	3	3	3	3	3	3	3	3	3
17	เด็กหญิงอรปรียา พานทอง	3	3	2	2	3	3	3	3	3
18	เด็กหญิงกานต์ทิมา บุญจันทร์	3	3	3	3	3	3	3	3	3
19	เด็กหญิงนลินนิภา จันตรี	3	3	3	3	3	3	3	3	3
20	เด็กหญิงวิภารัตน์ ทิมา	3	3	3	3	3	3	3	3	3
21	เด็กหญิงพรญาณี ส่งเสริม	3	3	3	3	3	3	3	3	3
22	เด็กหญิงกัญญ์ณพัชญ์ ทิมา	3	3	3	3	3	3	3	3	3
		รวมเฉลี่ย								3

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 3	หมายถึง	ดี
ระดับ 2	หมายถึง	พอใช้
ระดับ 1	หมายถึง	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (นางสุภาณี ราษฎร์)
 ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

12. บทเรียนที่ได้รับ

การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาสังคมศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) เกิดจากแนวคิดที่โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนบ้านหนองบ่อ ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ภายในชุมชนมีหัตถกรรมค้าขายและประกอบธุรกิจส่วนตัว มีภูมิปัญญาที่หลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ เช่น การทอผ้า การจักสาน การหาปลาของป่า การทำนา การทำเกษตรทฤษฎีใหม่แบบผสมผสาน จากภูมิปัญญาชาวบ้านทำให้ชุมชนมีรายได้ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ส่วนวัฒนธรรมด้านประเพณี เป็นชุมชนที่เด่นชัดในด้านการช่วยเหลือการแบ่งปัน และมีเอกลักษณ์ในตัว ส่งเสริมประเพณีพื้นบ้าน เช่น บุญบั้งไฟ การแข่งเรือยาว ประเพณีชาวบ้าน งานพื้นบ้านต่างๆ และมีการส่งเสริมภูมิปัญญาทุกด้าน การทอผ้าไหมลายลูกแก้ว ย้อมด้ามะเกลือ การทอผ้าขึ้นไหมลายปราสาทผึ้ง ผ้าไหมลายทิว มีการเผยแพร่งานศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่น มีบ้านโฮมสเตย์ที่เปิดสอนภาษาอังกฤษโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญา สร้างตลาดในการกระจายสินค้า สร้างนวัตกรรมของชุมชน เป็นชุมชนที่น่าอยู่ บรรยากาศดี ร่มรื่น มีหน่วยงานราชการ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองบ่อ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่อ โรงเรียนมัธยม โรงเรียนหนองบ่อสามัคคีวิทยา อุทยานนาควัตร มีสถานประกอบพิธีทางศาสนา วัดบูรพาพิสัย วัดบ้านสำลาก วัดสระบัว มีแม่น้ำ ลำคลอง อุดมสมบูรณ์ มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยเฉพาะ เกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ในการดำรงชีวิต และเป็นชุมชนที่น่าอยู่

บทเรียนที่ได้รับจากการจัดทำนวัตกรรมในครั้งนี้ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจคำว่า “สินค้า บริการ อาชีพ และกิจกรรมในชุมชน” ผู้เรียนได้มีทักษะชีวิตและอาชีพ มีความยืดหยุ่น รู้จักปรับตัว ริเริ่มสิ่งใหม่ ใส่ใจดูแลตัวเอง รู้จักเข้าสังคม เรียนรู้วัฒนธรรม มีความเป็นผู้นำ รับผิดชอบหน้าที่ พัฒนาอาชีพ และหมั่นหาความรู้รอบด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) ปฏิสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพกับผู้อื่น (Interact Effectively with Others) รู้ว่าเมื่อไหร่ควรฟัง เมื่อไหร่ควรพูด ให้ความเคารพ เป็นมืออาชีพ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในทีมที่มีความหลากหลาย (Work Effectively in Diverse Teams) เคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม และ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม ตอบสนองอย่างเปิดใจในความแตกต่างของแนวคิดและคุณค่า ผลักดันความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมให้เกิดแนวคิดใหม่และเพิ่มทั้งนวัตกรรมและคุณภาพในงาน

นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้เป็นส่วนหนึ่งในการร่วมอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรม กิจกรรมของชุมชน โดยการเป็นนักเรียนแกนนำในการเข้าร่วมการประกวดแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ 72 ระดับเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ครั้งที่ 73 ปีการศึกษา 2568 ได้รับรางวัล **รองชนะเลิศอันดับ 1 เหรียญทอง** การประกวดโครงงานคุณธรรม ระดับชั้น ป.4 - ป.6 ในหัวข้อ “มัคคุเทศก์น้อยอาสา อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น” เป็นกิจกรรมในโครงงาน คือความดีที่อยากทำ นักเรียนมัคคุเทศก์น้อยอาสาพาชมแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนเพื่อให้บริการแขกมาเยี่ยมเยียนโรงเรียน ซึ่งแหล่งเรียนรู้นั้นก็คือ ห้องกิจกรรมการฟ้อนกลองต๋ม และห้องกิจกรรมการย้อมผ้าดำไหม และกิจกรรมปัญหาที่อยากแก้ นักเรียนมัคคุเทศก์น้อยอาสาพาชมแหล่งท่องเที่ยว นวัตกรรมในชุมชน ได้แก่ ศูนย์หม่อนไหม เป็นแหล่งหัตถกรรมทอผ้าไหมบ้านหนองบ่อ ทอผ้าไหม

พื้นบ้านลวดลายประสาทมั่ง และผ้าชิ้นหัวจกดาว ซึ่งเป็นลายเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานีที่ผ่านการจดลิขสิทธิ์แล้ว เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาการทอผ้าที่ถูกถ่ายทอดจากบรรพบุรุษอย่างยาวนาน เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่ติดสื่อสังคมออนไลน์ ติดเกมที่บ้านในช่วงวันหยุด

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ลด ละ เลิกพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีความใฝ่รู้ มีนิสัยรักการอ่าน ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น มีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง ได้ กล้าพูด กล้าแสดงออกและฝึกทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีความภาคภูมิใจในการทำหน้าที่ให้ให้บริการแก่สังคม เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ค่ะ รู้จักการทำงานเป็นทีมรู้บทบาทของผู้นำผู้ตามที่ดีและมีรายได้ระหว่างเรียนจากน้ำใจของผู้มาเยี่ยมเยียน นักเรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำความดี มีจิตอาสา เป็นจิตใต้สำนึกที่ตระหนักรู้ในตนเอง กล้าแสดงออก นักเรียนได้รับการสนับสนุน ยกย่อง ชมเชย เมื่อทำความดีทุกครั้ง เพื่อเป็นการตอกย้ำจิตใต้สำนึกของนักเรียนอยู่ตลอดเวลาว่าการทำความดีไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป โรงเรียนได้สร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนได้อย่างคุ้มค่าตามนโยบายของการปฏิรูปการศึกษา แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนได้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป และผู้ประกอบการมีความภาคภูมิใจในบุตรหลานที่เป็นเด็กดี เป็นการสร้างคุณค่าทางสังคมและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสถาบันครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติให้เกิดความเข้มแข็ง เกิดค่านิยม ที่ดีงามในการดำเนินชีวิตอย่างรู้จักสามัคคี

13. เงื่อนไขความสำเร็จ

13.1 ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนได้รับการพัฒนา และส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน ให้ได้แสดงออกตามความชอบหรือความถนัดอย่างเต็มศักยภาพ ได้เกิดการเรียนรู้พัฒนาทักษะและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง พัฒนาคุณภาพการศึกษา และสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ผู้เรียนรู้จักเริ่มต้นจากการเลือกหัวข้อที่ตนเองสนใจและมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของกลุ่ม หัวข้อเป็นเรื่องใกล้ตัวและสามารถศึกษาได้จริง เมื่อได้หัวข้อแล้ว ผู้เรียนสามารถร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เพื่อให้ทราบว่าโครงงานนี้ต้องการศึกษาอะไร และคาดหวังผลลัพธ์อย่างไร จากนั้นวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ กำหนดขั้นตอน ระยะเวลา และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบได้ชัดเจนระหว่างการดำเนินงาน ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และคัดเลือกข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ เพื่อนำมาใช้ประกอบการทำโครงงานอย่างมีคุณภาพ เมื่อถึงขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ ควรปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เมื่อพบปัญหาที่สามารถร่วมกันวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไขอย่างมีเหตุผล โดยใช้การทำงานเป็นทีมที่ดี อาศัยความร่วมมือ ความเสียสละ และการรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน

นอกจากนี้ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีความอดทน และตั้งใจทำงานจนสำเร็จ เมื่อโครงงานเสร็จสิ้น มีการสรุปผลและสะท้อนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองในครั้งต่อไป ดังนั้น ความสำเร็จของโครงงานจึงไม่ได้เกิดจากผลงานเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ คิดวิเคราะห์ และทำงานร่วมกันอย่างเต็มความสามารถ

13.2 ด้านผู้ปกครอง

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนในการทำกิจกรรมต่างๆ เพราะครอบครัวคือสถาบันพื้นฐานที่เป็นหลักของสังคม เป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาคนและสังคม โดยทำหน้าที่หล่อหลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกในครอบครัวด้วยการอบรมเลี้ยงดู พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่สมาชิกครอบครัว เพราะความร่วมมือจากท่านผู้ปกครองมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตามปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน เช่น การส่งเสริมเด็กให้ช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย ส่งเสริมระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา ส่งเสริมกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ และช่วยเหลือผู้อื่นทั้งที่บ้านและโรงเรียน ส่งเสริมมารยาทแบบไทย การเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัสธรรมชาติและเล่นอิสระ เมื่อกลับบ้านหรือในช่วงวันหยุด และสนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน

13.3 ด้านชุมชน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วัด ชุมชน หน่วยงานภาคีเครือข่าย เป็นหนึ่งในเงื่อนไขความสำเร็จที่จะขาดไม่ได้ เพราะเปรียบเสมือนพลัง (บวร) บ้าน วัด โรงเรียน ที่เป็นฟันเฟืองช่วยกัน ในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ให้กับลูกหลานในชุมชน ได้ร่วมสืบสาน สร้างสรรค์งานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม โดยใช้ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมเป็นเครื่องหล่อหลอม ยึดเหนี่ยว สร้างคุณค่าทางสังคมและสร้างภูมิคุ้มกัน ให้กับสถาบันครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติให้เกิดความเข้มแข็ง เกิดค่านิยม ที่ดีงามในการดำเนินชีวิตอย่างรู้รักสามัคคี

14. ภาพกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

1) ชั้นให้ความรู้พื้นฐาน / 2) ชั้นกระตุ้นความสนใจ

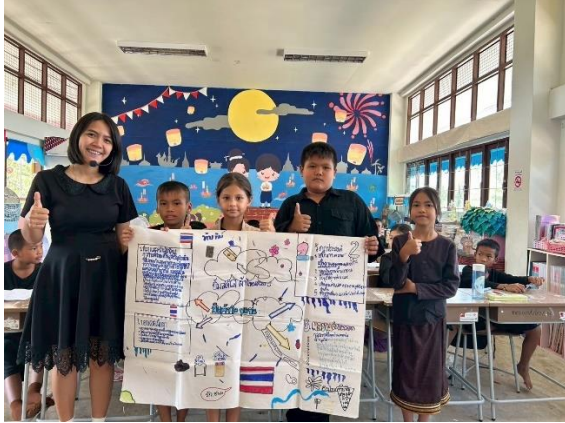
3) ชั้นจัดกลุ่มร่วมมือ / 4) ชั้นแสวงหาความรู้

5) ชิ้นสรุปลึ่งที่เรียนรูู้

6) ชี้นำเสนอผลงาน

ภาคผนวก

1. แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เศรษฐกิจในชุมชนบ้านหนองบ่อ

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มฐ. ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 3.2 ป.4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายกิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชนบ้านหนองบ่อได้ (K)
- 2) สำรวจชุมชนและนำเสนอกิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชนบ้านหนองบ่อ โดยเห็นความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในชุมชนของตนเอง (K, S, A)

3. สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้แกนกลาง	สารการเรียนรู้ท้องถิ่น
<ul style="list-style-type: none"> อาชีพ สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผลิตในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> อาชีพ สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผลิตในชุมชนบ้านหนองบ่อ เช่น การทอผ้าไหม ปลาเค็ม สบู่ใยไหม เป็นต้น

4. สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เนื่องจากแต่ละท้องถิ่นมีทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้ชุมชนแต่ละแห่งมีลักษณะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะอาชีพ สินค้า และบริการ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนคติของตนเองด้วยการพูดและการเขียน</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้ 2. พูดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและทัศนคติของตนเองจากสารที่อ่าน ฟังหรือดู ตามที่กำหนดได้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) มีวินัย 3) ใฝ่เรียนรู้ 4) มุ่งมั่นในการทำงาน
<p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)</p>	

พฤติกรรมบ่งชี้ 2. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว

3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

พฤติกรรมบ่งชี้ 2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นสามารถแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น

6. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning

(กระบวนการเรียนรู้ : รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning))

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เศรษฐกิจในชุมชนบ้านหนองบ่อ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

(หมายเหตุ : ครูตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้เดิมและทำความเข้าใจผู้เรียนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมทายอาชีพ โดยครูจะมีส่วนหนึ่งของภาพอาชีพต่าง ๆ ในสังคมไทย เช่น แม่ค้า เกษตรกร ทอผ้า ทำปลาเค็ม ทำสบู่จากใยไหม จากนั้นให้นักเรียนในห้องร่วมกันทายว่าส่วนหนึ่งของภาพที่ปรากฏนั้นคืออาชีพอะไร
2. หลังจากนักเรียนร่วมกันตอบคำถามในชั้นเรียน ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนว่าการประกอบอาชีพของคนในชุมชนมีความสำคัญต่อชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

การให้ความรู้พื้นฐาน และการกระตุ้นความสนใจ

1. ครูอธิบายถึงหลักการ ความหมายและมโนทัศน์สำคัญของกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน โดยใช้ PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 บทที่ 3 เศรษฐกิจชุมชนในประเทศไทย
2. ครูให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 3-4 คน จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองว่า ในชุมชนของนักเรียนมีคนประกอบอาชีพประเภทใดบ้าง รวมถึงมีลักษณะสินค้าและบริการที่พบได้ในชุมชนอย่างไร โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

(หมายเหตุ : ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม)

(หมายเหตุ : ครูสังเกตความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์จากแบบสังเกตสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน)

3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับกลุ่มกับเพื่อนอีก 1 กลุ่มด้านข้าง เพื่ออภิปรายถึงความเหมือนหรือความแตกต่างของอาชีพ สินค้าและบริการในชุมชนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่าความแตกต่างของพื้นที่มีผลต่อลักษณะอาชีพ สินค้าและบริการ
(หมายเหตุ : ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคลของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล)
4. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นและสำรวจชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ในประเด็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การทำงานของชุมชน หลักการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน และทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นสาธารณะและมีการใช้ร่วมกันในชุมชน ว่าประกอบไปด้วยอะไรบ้าง โดยให้นักเรียนจดบันทึกลงในสมุด เพื่อใช้ในคาบเรียนต่อไป

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นสอน (ต่อ)

การจัดกลุ่มร่วมมือ และการแสวงหาความรู้

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลเกี่ยวกับการสืบค้นและสำรวจชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่มาร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่มอีกครั้ง เพื่อสรุปเป็นข้อมูลสำคัญ โดยมีครูคอยให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม
6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอชุมชนของตนเองหน้าชั้นเรียนตามข้อมูลที่ได้อภิปรายร่วมกันในกลุ่ม โดยมีครูตั้งคำถามถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและลักษณะเศรษฐกิจในชุมชนเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น
(หมายเหตุ : ครูสังเกตความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์จากแบบสังเกตสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน)

การสรุปสิ่งที่เรียนรู้

7. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชน โดยครูชี้ประเด็นให้นักเรียนเห็นว่า ชุมชนต่าง ๆ ในประเทศไทยจะมีลักษณะอาชีพ สินค้าและบริการในชุมชนที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป เนื่องจากแต่ละท้องถิ่นมีทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกัน เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องกิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้าและบริการในชุมชนเพิ่มมากขึ้น
8. ครูอธิบายถึงหลักการ ความหมายและมโนทัศน์สำคัญของลักษณะอาชีพ สินค้าและบริการในชุมชน ได้แก่ เกษตรกรรม พาณิชยกรรม หัตถกรรมและบริการ โดยใช้ PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 บทที่ 3 เศรษฐกิจชุมชนในประเทศไทย ของ อจท.

การนำเสนอผลงาน

9. ครูแจกกระดาษขนาด A3 ให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำชิ้นงาน “ชุมชนของฉัน” โดยให้นักเรียนออกแบบว่าในชุมชนของนักเรียนมีลักษณะอย่างไร มีกิจกรรม การประกอบอาชีพ สินค้าและบริการอะไรเป็นจุดเด่นของชุมชนและมีการเชื่อมโยงกับคนในชุมชนอย่างไร ซึ่งนักเรียนจะต้องวาดรูปและตกแต่งให้สวยงาม โดยครูสามารถเดินรอบชั้นเรียนเพื่อให้การช่วยเหลือแก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม
(หมายเหตุ : ครูสังเกตความสามารถในการคิดของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์จากแบบสังเกตสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน)

ขั้นสรุป

1. ครูสรุปบทเรียน เรื่อง กิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชน โดยใช้ PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 บทที่ 3 เศรษฐกิจชุมชนในประเทศไทย
2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด พัฒนาสมรรถนะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.4 เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียน

ขั้นประเมิน

1. ครูตรวจความสมบูรณ์ของชิ้นงาน “ชุมชนของฉัน”
2. ครูตรวจแบบฝึกหัด พัฒนาสมรรถนะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.4
3. ครูสังเกตความสามารถในการสื่อสาร จากการนำเสนอในชั้นเรียน โดยใช้เกณฑ์จากแบบสังเกตสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
4. ครูสังเกตความสามารถในการคิด ระหว่างการทำชิ้นงาน “ชุมชนของฉัน” โดยใช้เกณฑ์จากแบบสังเกตสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
5. ครูสังเกตความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต จากการมีส่วนร่วมในการระดมสมองภายในกลุ่ม โดยใช้เกณฑ์จากแบบสังเกตสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
6. ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล จากการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์บัตรคำ โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
7. ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม จากการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
8. ครูสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากการจัดกิจกรรมเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7. การวัดและการประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
7.1 การประเมินก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เศรษฐกิจชุมชนในประเทศไทย	- ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10	- แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10	- ประเมินตามสภาพจริง
7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1) อธิบายกิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชนบ้านหนองบ่อ (K)	- ตรวจสอบชิ้นงาน “ชุมชนของฉัน” - ประเมินความถูกต้องและเหมาะสมจากการอภิปรายในชั้นเรียน - สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ชิ้นงาน “ชุมชนของฉัน” - ข้อคำถามและแนวคำตอบ - แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์ - ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์ - คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
2) สสำรวจชุมชนและนำเสนอกิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชนของตน โดยเห็นความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในชุมชนของตนเอง (K, S, A)	- ตรวจสอบชิ้นงาน “ชุมชนของฉัน” - การนำเสนอการสืบค้นและสำรวจชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่และการอภิปรายในชั้นเรียน - ประเมินความถูกต้องและเหมาะสมจากการอภิปรายในชั้นเรียน - สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ชิ้นงาน “ชุมชนของฉัน” - การนำเสนอการสืบค้นและสำรวจชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่และการอภิปรายในชั้นเรียน - ข้อคำถามและแนวคำตอบ - แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์ - ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์ - คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
- พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
- สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- สังเกตความสามารถในการสื่อสาร - สังเกตความสามารถในการคิด	- แบบสังเกตสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
	- สังเกตความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต		
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	- สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
7.3 การประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
-	-	-	-

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจศาสตร์ บทที่ 3 เศรษฐกิจชุมชนในประเทศไทย
- 2) แบบฝึกหัด พัฒนาสมรรถนะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.4
- 3) PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจศาสตร์ บทที่ 3 เศรษฐกิจชุมชนในประเทศไทย
- 4) สื่ออินเทอร์เน็ตสำหรับสืบค้นข้อมูล

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) ห้องเรียน
- 3) อินเทอร์เน็ต

การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจในชุมชนและชุมชนเข้มแข็ง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เศรษฐกิจในชุมชนบ้านหนองบ่อ

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- มฐ. ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก
- ตัวชี้วัดระหว่างทาง
- ส 3.2 ป.4/2 อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน

2. สมรรถนะประจำหน่วย

อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชนและการสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเห็นคุณค่าของการพึ่งพาอาศัยทางเศรษฐกิจภายในชุมชน ผ่านการแสดงบทบาทสมมติ การศึกษาด້วยตนเอง การใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ และสามารถเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตประจำวันได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายและยกตัวอย่างการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจภายในชุมชนได้ (K)
- 2) แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน โดยเห็นคุณค่าในการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจภายในชุมชน (S, A)

4. สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้แกนกลาง	สารการเรียนรู้ท้องถิ่น
<ul style="list-style-type: none"> • การพึ่งพาอาศัยกันภายในชุมชนทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย การกู้หนี้ยืมสิน • การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> • การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน เช่น การสวมผ้าดำใหม่ ย้อมมะเกลือมาโรงเรียนทุกวันศุกร์

5. สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ในชุมชนต่าง ๆ การประกอบอาชีพ การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในชุมชนจำเป็นต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันเพื่อความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชุมชนนั้น

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนคติของตนเองด้วยการพูดและการเขียน</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้ 2. พุดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และทัศนคติของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดู ตามที่กำหนดได้</p>	<p>1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์</p> <p>2) มีวินัย</p> <p>3) ใฝ่เรียนรู้</p> <p>4) มุ่งมั่นในการทำงาน</p>
<p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้ 2. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว</p>	
<p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้ 1. ทำงานด้วยตนเองได้สำเร็จ</p> <p>พฤติกรรมบ่งชี้ 2. ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น</p>	

7. กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning

(กระบวนการเรียนรู้ : รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning))

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

การให้ความรู้พื้นฐาน และการกระตุ้นความสนใจ

- ครูเปิดวิดีโอที่เกี่ยวกับการซื้อขายร่วมกันในชุมชน จากนั้นถามคำถามนักเรียนว่า “นักเรียนคิดว่าจากคลิปวิดีโอที่เกี่ยวกับการซื้อขายร่วมกันในชุมชนสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งใด” โดยครูสุ่มนักเรียนตอบคำถามเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
(แนวตอบ : การอยู่ร่วมกันในชุมชน แสดงให้เห็นถึงการพึ่งพากันและการทำให้ชุมชนเข้มแข็ง)
- ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนและเนื้อหาในบทเรียน เรื่อง กิจกรรม ลักษณะอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชนจากคาบเรียนที่ผ่านมาเกี่ยวกับการพึ่งพากันทางเศรษฐกิจในชุมชนและชุมชนเข้มแข็งเพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

การจัดกลุ่มร่วมมือ และการแสวงหาความรู้

นำเสนอสถานการณ์สมมติและบทบาท

1. ครูอธิบายเนื้อหาและมโนทัศน์สำคัญของการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจในชุมชน โดยใช้ PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ บทที่ 3 เศรษฐกิจชุมชนในประเทศไทย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงหลักการของความสัมพันธ์ของผู้ซื้อและผู้ขาย รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และธนาคาร
2. ครูถามคำถามนักเรียนว่า “ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน การพึ่งพาทางเศรษฐกิจในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง”

(แนวตอบ : ในอดีตการพึ่งพาทางเศรษฐกิจในชุมชนจะเป็นการแลกเปลี่ยนด้วยสิ่งของ ส่วนในปัจจุบันจะมีตัวกลางในการแลกเปลี่ยน คือ เงินตรา เพื่อร่วมกันพึ่งพาทางเศรษฐกิจในชุมชน)

3. ครูให้นักเรียนใช้การแสดงบทบาทสมมติเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 7-8 คน จากนั้นครูกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเป็นคนในชุมชนเดียวกัน โดยชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่นี้มีฝักและพืชผลทางการเกษตรเป็นจุดเด่นของชุมชน

เลือกผู้แสดงบทบาท

4. ครูแจกบัตรตัวละครในชุมชนให้กับนักเรียนแต่ละคน ได้แก่ พ่อค้าขายผัก เกษตรกร คนทอผ้า ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้าน แม่ค้าขายปลาเค็ม เจ้าของโรงงานสบู่อโยใหม่ โดยนักเรียนจะได้รับบัตรตัวละครที่แตกต่างกันไปและในแต่ละกลุ่มจะต้องมีตัวละครครบทุกบทบาท
5. ครูให้นักเรียนที่จับได้บัตรตัวละครผู้ใหญ่บ้านจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำชุมชนนั้นโดยทันที รวมถึงจะต้องนับว่ากลุ่มของตนเองนั้นมีสมาชิกครบถ้วนทุกบทบาทหรือไม่ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตั้งชื่อชุมชนของตนเอง
6. ครูให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่าบทบาทที่ตนได้รับนั้นเกี่ยวข้องหรือมีความสำคัญกับชุมชนอย่างไร
(หมายเหตุ : ครูประเมินความสามารถในการคิดของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน)
7. ครูให้นักเรียนวางแผนการแสดงว่าในฐานะส่วนหนึ่งของชุมชน นักเรียนจะแสดงให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในชุมชนอย่างไร โดยจะต้องแสดงให้เห็นว่าแต่ละบทบาทมีความสัมพันธ์หรือมีการพึ่งพากัน จากนั้นครูแจกกระดาษเพื่อให้นักเรียนได้จดบันทึกและวางแผนการแสดงร่วมกัน
(หมายเหตุ : ครูประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน)
(หมายเหตุ : ครูประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน)
8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมกระดาษส่งคืนเมื่อหมดคาบเรียน

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นสอน (ต่อ)

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกซ้อมและเตรียมความพร้อมสำหรับการแสดงบทบาทสมมติ
(หมายเหตุ : ครูประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม)

เตรียมผู้สังเกตการณ์

10. ครูให้นักเรียนตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากเพื่อเรียงลำดับการแสดงบทบาทสมมติของแต่ละกลุ่ม พร้อมชี้แจงกับนักเรียนว่ากลุ่มที่ยังไม่ได้ทำการแสดงจะต้องเป็นผู้สังเกตการณ์ โดยจะต้องตั้งใจรับชมการแสดงเพื่ออภิปรายและสรุปการเรียนรู้หลังจบการแสดง

แสดงบทบาทสมมติ

11. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติตามลำดับการแสดง โดยครูและนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้แสดงมีหน้าที่สังเกตและสะท้อนคิดว่าแต่ละกลุ่มแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์หรือการพึ่งพากันในชุมชนอย่างไร

การสรุปสิ่งที่เรียนรู้

12. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการทำกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติของนักเรียน จากนั้นครูสรุปให้นักเรียนเห็นว่าการประกอบอาชีพ การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในชุมชนจำเป็นต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันเพื่อความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชุมชนนั้น ๆ จนนำไปสู่การเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง
13. ครูแจกใบกิจกรรม เรื่อง การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจและชุมชนเข้มแข็ง โดยให้นักเรียนแต่ละคนจัดทำในข้อที่ 1 เพื่อเป็นการสรุปความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การพึ่งพาทางเศรษฐกิจในชุมชน จากการแสดงบทบาทสมมติ จากนั้นครูชี้แจงให้นักเรียนเก็บใบกิจกรรมไว้กับตนเองและให้นำมาใช้ทำกิจกรรมต่อในคาบเรียนถัดไป

(หมายเหตุ : ครูประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคลของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล)

ชั่วโมงที่ 3

ขั้นสอน (ต่อ)

การนำเสนอผลงาน

14. ครูถามคำถามนักเรียนว่า “นักเรียนคิดว่าการความสัมพันธ์ที่ดีของคนในชุมชนจะทำให้ชุมชนเป็นอย่างไร

(แนวตอบ : ทำให้ชุมชนเข้มแข็งมากขึ้น ชุมชนเกิดการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ)

15. ครูอธิบายเนื้อหาและมโนทัศน์สำคัญของ ชุมชนเข้มแข็ง โดยใช้ PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ บทที่ 3 เศรษฐกิจชุมชนในประเทศไทย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงหลักและวิธีการอยู่ร่วมกันในชุมชน

16. ครูให้นักเรียนกลับเข้ากลุ่มที่ทำกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่า กลุ่มของนักเรียนจะทำให้ชุมชนเข้มแข็งได้อย่างไรและใช้วิธีการใดบ้าง และให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในใบกิจกรรม เรื่อง การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจและชุมชนเข้มแข็ง ข้อที่ 2
17. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเขียนวิธีการที่กลุ่มของนักเรียนคิดว่าทำให้ชุมชนเข้มแข็งได้มากที่สุดบนกระดานหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อเป็นการสรุปความรู้ เรื่อง ชุมชนเข้มแข็ง
18. ครูให้นักเรียนรวบรวมใบกิจกรรม เรื่อง การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจและชุมชนเข้มแข็ง ส่งเมื่อหมดคาบเรียน
(หมายเหตุ : ครูประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน)

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปราย เรื่อง การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจในชุมชนและชุมชนเข้มแข็ง โดยครูชี้ประเด็นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของลักษณะการพึ่งพากันทางเศรษฐกิจในชุมชนและชุมชนเข้มแข็ง รวมถึงวิธีการอยู่ร่วมกันและการสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง
2. ครูทบทวนบทเรียน เรื่อง การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจในชุมชนและชุมชนเข้มแข็ง โดยใช้ PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ บทที่ 3 เศรษฐกิจชุมชนในประเทศไทย ของ อจท.
3. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด พัฒนาสมรรถนะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.4 เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียน

ขั้นประเมิน

1. ครูตรวจใบกิจกรรม เรื่อง การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจในชุมชนและชุมชนเข้มแข็ง
2. ครูตรวจแบบฝึกหัด พัฒนาสมรรถนะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.4
3. ครูประเมินความสามารถในการสื่อสาร จากการอภิปรายและการวางแผนการแสดงบทบาทสมมติ โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
4. ครูประเมินความสามารถในการคิด จากการอภิปรายความสำคัญของบทบาทที่ตนได้รับต่อชุมชน โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
5. ครูประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต จากการดำเนินกิจกรรมกลุ่มและการส่งใบกิจกรรม โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
6. ครูประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล จากการจัดทำใบกิจกรรม โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
7. ครูประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม จากการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
8. ครูประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
9. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เศรษฐกิจชุมชนในประเทศไทย แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ จากนั้นครูตรวจแบบทดสอบหลังเรียน

8. การวัดและการประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
8.1 การประเมินก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ -	-	-	-
8.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1) อธิบายและยกตัวอย่างการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจภายในชุมชนได้ (K)	- ตรวจสอบกิจกรรม เรื่อง การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจในชุมชนและชุมชนเข้มแข็ง - ประเมินความถูกต้องและเหมาะสมจากการอภิปรายในชั้นเรียน - ประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ใบกิจกรรม เรื่อง การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจในชุมชนและชุมชนเข้มแข็ง - ข้อคำถามและแนวคำตอบ - แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์ - ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์ - คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
2) แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน โดยเห็นคุณค่าในการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจภายในชุมชน (S, A)	- ตรวจสอบกิจกรรม เรื่อง การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจในชุมชนและชุมชนเข้มแข็ง - การแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับชุมชนและประเมินความถูกต้องและเหมาะสมจากการอภิปรายในชั้นเรียน - ประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ใบกิจกรรม เรื่อง การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจในชุมชนและชุมชนเข้มแข็ง - การแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับชุมชน ข้อคำถามและแนวคำตอบ - แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์ - ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์ - คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
- พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
- สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- ประเมินความสามารถในการสื่อสาร - ประเมินความสามารถในการคิด - ประเมินความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
- คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- คุณภาพอยู่ในระดับ ดี (2) ผ่านเกณฑ์
8.3 การประเมินหลังการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ - แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เศรษฐกิจชุมชนใน ประเทศไทย	- ตรวจสอบแบบทดสอบหลัง เรียน	- แบบทดสอบหลังเรียน	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

9. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง
น่ารู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ บทที่ 3 เศรษฐกิจชุมชนในประเทศไทย
- 2) แบบฝึกหัด พัฒนาสมรรถนะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.4
- 3) PowerPoint หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ บทที่ 3 เศรษฐกิจชุมชนใน
ประเทศไทย
- 4) สื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าในชุมชน
- 5) สื่ออินเทอร์เน็ตสำหรับสืบค้นข้อมูล
- 6) ใบกิจกรรม เรื่อง การพึ่งพากันทางเศรษฐกิจในชุมชนและชุมชนเข้มแข็ง

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) ห้องเรียน
- 3) อินเทอร์เน็ต

<p>19. การใช้บริการในชุมชนอย่างเหมาะสมควรทำอย่างไร</p> <ul style="list-style-type: none">ก. ไม่จ่ายเงินข. ต่อรองทุกครั้งโดยไม่มีเหตุผลค. ใช้อย่างสุภาพและชำระเงินตามกำหนดง. ใช้แล้วไม่รับผิดชอบ	<p>20. หากต้องการสนับสนุนอาชีพในชุมชนควรทำอย่างไร</p> <ul style="list-style-type: none">ก. ซื้อสินค้าจากที่อื่นเท่านั้นข. ใช้สินค้าและบริการในชุมชนค. ไม่สนใจร้านค้าในชุมชนง. วิจารณ์สินค้าโดยไม่ให้เหตุผล
--	---

3. สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตเอง โดย นางสุภาณี ราตรี ครูผู้สอน

อุทยานนาควัฒ์ อุดมราชธานี
 สายลมพลิ้วพลัด ลักการะบุตา ฟ้าไร้เมฆไร้ใจวาย

เปิดบริการ ทุกวัน เช้า- บ่าย เวลา 08.30 - 20.00 น.

สถานที่: ถนนพหลโยธิน ซอย 13-14 กรุงเทพมหานคร 10310 โทร. 02-2545111

อุทยานนาควัฒ์

อุทยานนาควัฒ์ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศรัทธา ตั้งอยู่ในตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี มีชื่อเสียงจากสิ่งก่อสร้างที่จำลองเรื่องราวความเชื่อเกี่ยวกับพญานาค โดยเฉพาะก้านาคาจำลอง ซึ่งเป็จุดดึงดูดนักท่องเที่ยวและผู้ศรัทธาให้เดินทางมาเยี่ยมชมและสักการะ

ไฮไลต์สำคัญ
ก้านาคาจำลอง: สร้างขึ้นเพื่อจำลองบรรยากาศและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในก้านาคาของจริง ทำให้ผู้ที่ไม่ได้เดินทางไปยังสถานที่จริงสามารถเข้าถึงได้

รูปปั้นพญานาค: ภายในอุทยานมีรูปปั้นพญานาคที่สวยงามและหลากหลาย ประติมากรรมอยู่ภายใน เพื่อให้ผู้ชมได้ชมพระพุทธรูป

ตำนานความเชื่อ: อุทยานแห่งนี้เป็นส่วนหนึ่งของความเชื่อและศรัทธาต่อพญานาค โดยเฉพาะองค์ที่ประดิษฐานที่นครราชสีมา ซึ่งตามตำนานคือพญานาคที่แผ่พังพานปกป้องพระพุทธรูป

ดินแดนสาย: เป็นที่นิยมในหมู่ผู้แสวงหาอาหารสักการะสักศิลาแลงและขอพรเสริมสิริมงคล โดยเฉพาะเรื่องโชคลาภ

บรรยากาศร่มรื่น: แม้จะเป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ แต่บรรยากาศโดยรวมมีความสงบเย็น เหมาะแก่การเดินเที่ยวชมและปฏิบัติธรรม

กลุ่มทอผ้าบ้านหนองบ่อ

แหล่งทอผ้าไหมสวย

กลุ่มทอผ้าบ้านหนองบ่อ จัดผลิตสีกี่ลายผ้าหนึ่งเดียว พัฒนากลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายได้เสริมนอกฤดูทำนา

ผลิตกับที่ OTOP 5 ดาว รางวัลระดับจังหวัดและระดับชาติ

หมู่ 1 ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มทอผ้าบ้านหนองบ่อ

กลุ่มทอผ้าบ้านหนองบ่อ คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ตั้งอยู่ในตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีชื่อเสียงในด้านทอผ้าไหม โดยเฉพาะผ้าไหมลายปราสาทผึ้ง

ประวัติความเป็นมา

- ก่อตั้ง: กลุ่มนี้จัดตั้งขึ้นในปี 2544 โดยมีนางประคอง บุญชม เป็นประธานกลุ่ม
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น: การทอผ้าเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ และชาวบ้านหนองบ่อได้สืบทอดความรู้การทอผ้าไหมจากบรรพบุรุษมาอย่างยาวนาน
- การอนุรักษ์: ทางกลุ่มได้จัดกิจกรรมเพื่อสืบสานและถ่ายทอดองค์ความรู้การทอผ้าให้กับเยาวชน มีการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน รวมถึงการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

รางวัลและความสำเร็จ

- รางวัลชนะเลิศ: ในเดือนพฤษภาคม 2567 ผ้าไหมลายปราสาทผึ้งของกลุ่มได้รับรางวัลชนะเลิศสุดยอดผ้าจังหวัดอุบลราชธานี

การเยี่ยมชม

- หากสนใจเยี่ยมชมหรือศึกษาการทอผ้า สามารถติดต่อไปยังกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าตำบลหนองบ่อได้โดยตรง

ประเพณี แข่งขันเรือยาว

ประเพณีไทย

ประเพณีไทย

เรือยาว "คำปลิว ละอองลม"
เรือยาวบ้านหนองบ่อ ตำบลหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ประเพณีไทย

การแข่งขันเรือยาว

นางคำปลิวละอองลม บ้านหนองบ่อ จังหวัดอุบลราชธานี

ประเพณีไทย

การแข่งขันเรือยาว

ประเพณีการแข่งขันเรือยาว
เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานของไทย โดยมีจุดเริ่มต้นในช่วงเทศกาลออกพรรษา หรือในช่วงเทศกาลทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ประเพณีนี้มีความสำคัญในการสร้างความสามัคคีของคนในชุมชน และยังเป็นการรวมตัวสร้างความสนุกสนานและเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนต่างหมู่บ้าน

เรือที่ใช้
เรือยาวที่ใช้ในการแข่งมักเป็นเรือที่ขุดจากไม้ตะเคียนและสามารถบรรจุผู้พายได้จำนวนมาก (ประมาณ 55-60 คน)

สถานที่จัด
การแข่งขันเรือยาวมักจัดขึ้นตามแม่น้ำลำคลองต่างๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีแม่น้ำไหลผ่าน

การแข่งขัน
การแข่งขันเรือยาวมักมีการตัดสินโดยใช้หลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น การเข้าเส้นชัยก่อน หรือการพายเรือได้ตามลู่ที่กำหนด

อาชีพ เกษตรกรในชุมชน

เกษตรกรผู้ปลูกพืช (กสิกรรม)

อาชีพเกษตรกรผู้ปลูกพืช คือ การเพาะปลูกพืชเพื่อผลิตผลทางการเกษตร เช่น ข้าว พืชไร่ พืชสวน หรือพืชผัก โดยอาจเป็นเกษตรกรจ้างของที่ดินเอง หรือทำงานรับจ้างก็ได้ อาชีพนี้มีหลากหลายรูปแบบ เช่น ทำนา ปลูกข้าวซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของไทย, ทำไร่ ปลูกพืชที่ใช้พื้นที่มากและโตเร็ว เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง, และทำสวน ปลูกพืชที่ต้องใช้เวลามากกว่า เช่น ผลไม้ และไม้ดอก

ประเภทของเกษตรกรผู้ปลูกพืช

- ชาวนา:** เกษตรกรที่ปลูกข้าวเป็นหลัก ซึ่งสามารถเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นได้หลังฤดูเก็บเกี่ยว
- ชาวนาไร่:** เกษตรกรที่ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง มันฝรั่ง ซึ่งพืชเหล่านี้มีอายุเก็บเกี่ยวเร็วและหากับพื้นที่ที่กว้าง
- ชาวนาสวน:** เกษตรกรที่ปลูกพืชสวน เช่น ผลไม้ (มะม่วง ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่) หรือพืชที่โตช้ากว่าและดูแลมากกว่า เช่น ไม้ผลต่างๆ
- เกษตรกรผู้ปลูกพืชผัก:** เกษตรกรที่ปลูกผักต่างๆ เช่น พริก กล้วย หรือผักที่ปลูกง่ายในพื้นที่จำกัด เช่น ผักสลัดในระบบไฮโดรโปนิกส์
- เกษตรกรผู้ปลูกพืชสวนป่า:** เช่น เกษตรกรที่ปลูกพืชสมุนไพร เช่น กระชายดำ หรือพืชเศรษฐกิจใหม่ๆ เช่น ยูคาลิปตัส

อาชีพ เกษตรกรในชุมชน

เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ (ปศุสัตว์)

อาชีพเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ คือ การประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการดูแลและจัดการสัตว์เพื่อสร้างรายได้ โดยสามารถแบ่งประเภทของสัตว์ออกเป็นสัตว์ใหญ่ (เช่น โค กระบือ) สัตว์เล็ก (เช่น ไก่ ไข่ และ สุกร) และสัตว์ปีก (เช่น ไข่ นม) ซึ่งนับเป็นอาชีพสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและเป็นแหล่งอาหารของประเทศ

ประเภทของสัตว์ที่เลี้ยง

- สัตว์ใหญ่: เช่น โค กระบือ น้า
- สัตว์เล็ก: เช่น ไก่ ไข่ และ สุกร
- สัตว์ปีก: เช่น ไข่ นม ห่าน

ความสำคัญและประโยชน์

- ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ: การเลี้ยงสัตว์เป็นหลักประกันรายได้ที่สามารถช่วยจุนเจือครอบครัวได้ โดยเฉพาะในช่วงที่ภาคเกษตรอื่นประสบปัญหา
- การสร้างรายได้: สัตว์เศรษฐกิจสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น เนื้อ นม ไข่ และผลิตภัณฑ์แปรรูป
- การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากร: มูลสัตว์สามารถนำไปทำปุ๋ยบำรุงดินได้
- การส่งเสริมอาชีพ: การเลี้ยงสัตว์ช่วยเสริมสร้างอาชีพที่หลากหลาย

4. ผลงานผู้เรียน

ใบงานที่ 1

เรื่อง กิจกรรมฝึกอาชีพ สืบค้น และบริการในชุมชน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อ-สกุล อภิวัฒน์ นิลสินธุ ชั้น ป.4/1 เลขที่ 19
คำชี้แจง
ให้นักเรียนศึกษาภาพตัวอย่างอาชีพในชุมชน แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

ตอนที่ 1 จับคู่ความสัมพันธ์ (5 คะแนน)
ให้นักเรียนลากเส้นจับคู่ อาชีพ กับ สินค้าบริการ ให้สัมพันธ์กัน

1. ชาวนา	ก. ซ่อมจักรยานยนต์
2. ช่างตัดผม	ข. สอนหนังสือ
3. แม่ค้า	ค. ช่างสาร
4. ช่างซ่อมรถ	ง. ตัดผม
5. ครู	จ. ขายอาหารและของใช้

ตอนที่ 2 จัดกลุ่มอาชีพ (5 คะแนน)
ให้นักเรียนเขียนหมายเลขอาชีพลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

อาชีพที่ให้สินค้า : 1, 2, 3, 4
อาชีพที่ให้บริการ : 2, 3, 4

อาชีพตัวอย่าง

1. ชาวนา
2. หมอ
3. พ่อค้า
4. คนขับรถโดยสาร
5. ช่างไม้

ตอนที่ 3 เติมคำในช่องว่าง (5 คะแนน)
เลือกคำจากกรอบข้อความเติมให้ถูกต้อง

(สินค้า บริการ ชุมชน อาชีพ รายได้)

- งานที่คนทำเพื่อเลี้ยงชีพเรียกว่า อาชีพ
- สิ่งของที่ซื้อขายกันเรียกว่า สินค้า
- การช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้อื่นเรียกว่า บริการ
- คนในชุมชนทำงานเพื่อให้มี รายได้
- หมู่บ้านหรือพื้นที่ที่คนอยู่ร่วมกันเรียกว่า ชุมชน

ตอนที่ 4 สัปดาห์ชุมชนของฉัน (10 คะแนน)
ให้นักเรียนสำรวจชุมชนของตนเองแล้วตอบคำถาม

- อาชีพที่พบในชุมชนของฉัน
 - แม่ค้า / พ่อค้า ✓
 - ช่างซ่อมรถ ✓
 - ร้านขายของ ✓
- สินค้าที่พบในชุมชน
 - ผลไม้, ของใช้ในบ้าน, เสื้อผ้า ✓
 - ปลาหมึก, ปลา ✓
- บริการที่พบในชุมชน
 - ตัดผม ✓
 - ดูยาหม้อ ✓

ตอนที่ 5 คำขวัญเพื่อชุมชน (5 คะแนน)
อาชีพในชุมชนมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร

อาชีพในชุมชนช่วยสร้างรายได้ให้กับครอบครัว
ช่วยให้ชุมชนมีความเจริญ
ช่วยให้ทุกคนมีงานทำและมีคุณภาพชีวิต
ที่ดีกว่าคนอื่นได้

รวมคะแนน 30 / 30 คะแนน
Enth
30.0.2564

ใบงานที่ 1

เรื่อง กิจกรรมฝึกอาชีพ สืบค้น และบริการในชุมชน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อ-สกุล อภิวัฒน์ นิลสินธุ ชั้น ป.4/1 เลขที่ 19
คำชี้แจง
ให้นักเรียนศึกษาภาพตัวอย่างอาชีพในชุมชน แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

ตอนที่ 1 จับคู่ความสัมพันธ์ (5 คะแนน)
ให้นักเรียนลากเส้นจับคู่ อาชีพ กับ สินค้าบริการ ให้สัมพันธ์กัน

1. ชาวนา	ก. ซ่อมจักรยานยนต์
2. ช่างตัดผม	ข. สอนหนังสือ
3. แม่ค้า	ค. ช่างสาร
4. ช่างซ่อมรถ	ง. ตัดผม
5. ครู	จ. ขายอาหารและของใช้

ตอนที่ 2 จัดกลุ่มอาชีพ (5 คะแนน)
ให้นักเรียนเขียนหมายเลขอาชีพลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

อาชีพที่ให้สินค้า : 1, 2, 3, 4
อาชีพที่ให้บริการ : 2, 3, 4

อาชีพตัวอย่าง

1. ชาวนา
2. หมอ
3. พ่อค้า
4. คนขับรถโดยสาร
5. ช่างไม้

ตอนที่ 3 เติมคำในช่องว่าง (5 คะแนน)
เลือกคำจากกรอบข้อความเติมให้ถูกต้อง

(สินค้า บริการ ชุมชน อาชีพ รายได้)

- งานที่คนทำเพื่อเลี้ยงชีพเรียกว่า อาชีพ
- สิ่งของที่ซื้อขายกันเรียกว่า สินค้า
- การช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้อื่นเรียกว่า บริการ
- คนในชุมชนทำงานเพื่อให้มี รายได้
- หมู่บ้านหรือพื้นที่ที่คนอยู่ร่วมกันเรียกว่า ชุมชน

ตอนที่ 4 สัปดาห์ชุมชนของฉัน (10 คะแนน)
ให้นักเรียนสำรวจชุมชนของตนเองแล้วตอบคำถาม

- อาชีพที่พบในชุมชนของฉัน
 - แม่ค้า / พ่อค้า ✓
 - ช่างซ่อมรถ ✓
 - ร้านขายของ ✓
- สินค้าที่พบในชุมชน
 - ผลไม้, ของใช้ในบ้าน, เสื้อผ้า ✓
 - ปลาหมึก, ปลา ✓
- บริการที่พบในชุมชน
 - ตัดผม ✓
 - ดูยาหม้อ ✓

ตอนที่ 5 คำขวัญเพื่อชุมชน (5 คะแนน)
อาชีพในชุมชนมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร

อาชีพในชุมชนช่วยสร้างรายได้ให้กับครอบครัว
ช่วยให้ชุมชนมีความเจริญ
ช่วยให้ทุกคนมีงานทำและมีคุณภาพชีวิต
ที่ดีกว่าคนอื่นได้

รวมคะแนน 30 / 30 คะแนน
Enth
30.0.2564

ใบงานที่ 1
เรื่อง กิจกรรมศึกษาค้นคว้าอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อ-สกุล ณิรมล ธิราชฉายา นามสกุล ณิรมล ชั้น ป.4/1 เลขที่ 17
คำชี้แจง
ให้นักเรียนศึกษาภาพตัวอย่างอาชีพในชุมชน แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

ตอนที่ 1 จับคู่ความสัมพันธ์ (5 คะแนน)
ให้นักเรียนเขียนหมายเลขอาชีพ กับ สินค้าและบริการ ให้สัมพันธ์กัน

1. ชาวนา	ก. ซ่อมจักรยานยนต์
2. ช่างตัดผม	ข. สอนหนังสือ
3. แม่ค้า	ค. ข้าวสาร
4. ช่างซ่อมรถ	ง. คัสตัม
5. ครู	จ. ขายอาหารและของใช้

ตอนที่ 2 จัดกลุ่มอาชีพ (5 คะแนน)
ให้นักเรียนเขียนหมายเลขอาชีพลงในช่องให้ถูกต้อง

อาชีพที่ได้สินค้า : 1, 2, 3, 4
อาชีพที่ให้บริการ : 2, 3, 4

อาชีพตัวอย่าง

1. ชาวนา
2. หมอ
3. พ่อค้า
4. คนขับรถโดยสาร
5. ช่างไม้

ตอนที่ 3 เติมคำในช่องว่าง (5 คะแนน)
เลือกคำจากกรอบข้อความเติมให้ถูกต้อง

(สินค้า บริการ ชุมชน อาชีพ รายได้)

1. งานที่คนทำเพื่อเลี้ยงชีพเรียกว่า อาชีพ
2. สิ่งของที่ซื้อขายกันเรียกว่า สินค้า
3. การช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้อื่นเรียกว่า บริการ
4. คนในชุมชนทำงานเพื่อให้มี รายได้
5. หมู่บ้านหรือพื้นที่ที่คนอยู่ร่วมกันเรียกว่า ชุมชน

ตอนที่ 4 สักรางชุมชนของฉัน (10 คะแนน)
ให้นักเรียนสำรวจชุมชนของตนเองแล้วตอบคำถาม

1. อาชีพที่พบในชุมชนของฉัน
 - แม่ค้า / พ่อค้า ✓
 - ช่างซ่อมรถ ✓
 - รับจ้างทั่วไป ✓
2. สินค้าที่มีในชุมชน
 - ข้าวในถุง ผัก ไข่ ปลา กุ้ง ปลาหมึก ปลาหมึกแห้ง ✓
 - ปลาแห้ง ปลาหมึก ปลาหมึกแห้ง ✓
3. บริการที่มีในชุมชน
 - ตัดผม ✓
 - อู่ซ่อมรถ ✓

ตอนที่ 5 คำถามสะท้อนความคิด (5 คะแนน)
อาชีพในชุมชนมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร

อาชีพในชุมชน ช่วยสร้างรายได้ให้ครอบครัวและช่วยทำให้สังคมมีความสงบสุขกว่าสังคมอื่น

รวมคะแนน 28 / 30 คะแนน

[Signature]
8 8 9 2564

ใบงานที่ 1
เรื่อง กิจกรรมศึกษาค้นคว้าอาชีพ สินค้า และบริการในชุมชน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อ-สกุล ณิรมล ธิราชฉายา นามสกุล ณิรมล ชั้น ป.4/1 เลขที่ 4
คำชี้แจง
ให้นักเรียนศึกษาภาพตัวอย่างอาชีพในชุมชน แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

ตอนที่ 1 จับคู่ความสัมพันธ์ (5 คะแนน)
ให้นักเรียนเขียนหมายเลขอาชีพ กับ สินค้าและบริการ ให้สัมพันธ์กัน

1. ชาวนา	ก. ซ่อมจักรยานยนต์
2. ช่างตัดผม	ข. สอนหนังสือ
3. แม่ค้า	ค. ข้าวสาร
4. ช่างซ่อมรถ	ง. คัสตัม
5. ครู	จ. ขายอาหารและของใช้

ตอนที่ 2 จัดกลุ่มอาชีพ (5 คะแนน)
ให้นักเรียนเขียนหมายเลขอาชีพลงในช่องให้ถูกต้อง

อาชีพที่ได้สินค้า : 1, 2, 3, 4, 5
อาชีพที่ให้บริการ : 2, 3, 4

อาชีพตัวอย่าง

1. ชาวนา
2. หมอ
3. พ่อค้า
4. คนขับรถโดยสาร
5. ช่างไม้

ตอนที่ 3 เติมคำในช่องว่าง (5 คะแนน)
เลือกคำจากกรอบข้อความเติมให้ถูกต้อง

(สินค้า บริการ ชุมชน อาชีพ รายได้)

1. งานที่คนทำเพื่อเลี้ยงชีพเรียกว่า อาชีพ
2. สิ่งของที่ซื้อขายกันเรียกว่า สินค้า
3. การช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้อื่นเรียกว่า บริการ
4. คนในชุมชนทำงานเพื่อให้มี รายได้
5. หมู่บ้านหรือพื้นที่ที่คนอยู่ร่วมกันเรียกว่า ชุมชน

ตอนที่ 4 สักรางชุมชนของฉัน (10 คะแนน)
ให้นักเรียนสำรวจชุมชนของตนเองแล้วตอบคำถาม

1. อาชีพที่พบในชุมชนของฉัน
 - แม่ค้า / พ่อค้า ✓
 - ช่างซ่อมรถ ✓
 - รับจ้างทั่วไป ✓
2. สินค้าที่มีในชุมชน
 - ข้าวในถุง ผัก ไข่ ปลา กุ้ง ปลาหมึก ปลาหมึกแห้ง ✓
 - ปลาแห้ง ปลาหมึก ปลาหมึกแห้ง ✓
3. บริการที่มีในชุมชน
 - ตัดผม ✓
 - อู่ซ่อมรถ ✓

ตอนที่ 5 คำถามสะท้อนความคิด (5 คะแนน)
อาชีพในชุมชนมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร

อาชีพในชุมชนมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร

รวมคะแนน 27 / 30 คะแนน

[Signature]
8 8 9 2564

5. แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					คะแนนรวม
		การแสดง ความคิดเห็น	การ ยอมรับ ฟังคนอื่น	การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย	ความมี น้ำใจ	การมีส่วนร่วม	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
	รวมเฉลี่ย						

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 3 คะแนน
2. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
3. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นบางส่วน	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

12 – 15	หมายถึง	ดี
8 – 11	หมายถึง	พอใช้
ต่ำกว่า 8	หมายถึง	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

6. แบบประเมินการประเมินการนำเสนอผลงาน

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					คะแนนรวม
		เนื้อหาที่นำเสนอถูกต้อง	มีความคิดสร้างสรรค์น่าสนใจ	พูดชัดเจน สบตาผู้ฟัง	สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วม	การตรงต่อเวลา	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
	รวมเฉลี่ย						

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 3 คะแนน
2. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
3. ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นบางส่วน	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

12 – 15	หมายถึง	ดี
8 – 11	หมายถึง	พอใช้

ต่ำกว่า 8 หมายถึง ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
ตำแหน่ง.....

7. แบบประเมินการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่								คะแนน รวมเฉลี่ย
		1	2	3	4	5	6	7	8	
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
										รวมเฉลี่ย

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 3 หมายถึง ดี
ระดับ 2 หมายถึง พอใช้
ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
ตำแหน่ง.....